

Četvrtak, 1. decembar 2005.

Svedok Krsman Jelić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.05 h

Molim ustantie. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs (Nice), izvolite.

TUŽILAC NAJS: Zamolio sam da svedok ostane van sudnice, jer sve dok nisam otvorio jedan e-mail nisam imao nikave informacije o tome da li je nalog Suda o dokumentu koji smo juče tražili, odmah prosleđen Nacionalnom savetu za saradnju sa Međunarodnim sudom. Oni to treba da obave preko vojske. Mi smo ovde cele noći bili na raspolaganju da vidimo da li će nešto da dođe. Naše osoblje je spavalo tek nekoliko sati, ali neko je sve vreme bio dežuran. Naša kancelarija u Beogradu je jutros u 8.50 obavestena da je vojska pronašla taj materijal i da ga prebacuje za Beograd. Nacionalno veće za saradnju se nada da će da dobije taj dokument negde oko 10.30 i posle toga će da obavesti našu beogradsku kancelariju da dođu i da ga pakuje. Tako da, realno govoreći, ja ne mogu danas o tom dokumentu da postavljam pitanja, a ja ću verovatno želeti da postavljam neka pitanja u vezi s tim dokumentom. Moram da odaberem šta, jer je ovaj svedok govorio o jednom veoma širokom području i ukoliko to želim da pokrijem na neki selektivan način, moram da odlučim šta ću da pitam.

SUDIJA ROBINSON: Vi možete da tražite da se svedok ponovo pozove.

TUŽILAC NAJS: Da, mislim da ćemo to morati tražimo.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: U redu. Moramo da vidimo da li on može da se vrati već sutra.

TUŽILAC NAJS: Ako to bude sutra, neka bude sutra ujutro, zato jer ja neću da budem ovde posle 13.30.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Pokušavamo da utvrdimo da li je praktično, ako nakon što vi pogledate te materijale zaključite da je nužno u vezi s njima da unakrsno ispitujete. Pokušavamo da utvrdimo da li postoji mogućnost da se radi sutra.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Želim da obavestim strane da smo sad razmotrili niz mogućnosti. Jedna od tih mogućnosti je da umesto da radimo sledeće nedelje u utorak, da radimo sutra, tako bismo sledeće nedelje radili samo dva dana. Čini se da je to moguće i sada to izražujemo. Gospodine Najs, možda biste onda vi pod takvim okolnostima mogli da završite svoje unakrsno ispitivanje.

TUŽILAC NAJS: Da, ukoliko dokument stigne onda kada je rečeno da će da stigne i ukoliko se radi o 400 stranica. Da bismo to obrađivali sutra, ja moram na brzinu da identifikujem stranice koje me interesuju i samo ako to dođe faksom. A ako dođe avionom, onda će to da dođe tek oko ponoći i onda ćemo morati da radimo celu noć na tome, čak uz ceo tim prevodilaca, ali u svakom slučaju ja vas uveravam da ću da učinim sve šta mogu. Mislim da ćemo danas kasnije da znamo nešto više o tome kakva će da bude procedura sa dostavom tog dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Da.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, koliko vam još vremena treba, prema vašoj proceni.

TUŽILAC NAJS: Osim onoga šta može da se nađe u beležnici, nadam se da ću da završim u toku ove sednice, mada ću možda malo da pređem i na sledeću, jer svedok je govorio o mnogo stvari. A koliko sam shvatio, ovde

je i sledeći svedok koji je spreman da dođe. Naravno, radna beležnica će možda da sadržava mnogo interesantnih materijala, a možda ne bude ništa zanimljivo.

SUDIJA BONOMI: Ali ako je tako, zar ne biste mogli da sada zaustavite vašu "paljbu", jer ste do sada skoro potrošili svoje vreme. Potrebno je da vaše vreme drugačije podelite na svedoke.

TUŽILAC NAJS: Ja sam i o tome razmišljao. Možda je to bolje rešenje. U tom slučaju bismo mogli da sada počnemo sa sledećim svedokom. Nemam problem s tim.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, onda ćemo sada da započnemo sa ispitivanjem vašeg sledećeg svedoka. Ko je to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je general Krsman Jelić.

SUDIJA ROBINSON: A potpukovniku Selu onda treba reći da treba sutra da bude na raspolaganju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da ne bismo gubili vreme, zamolio bih da se donese onaj pano ovde, jer će general Jelić imati mapu.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Ne dobijam prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kažem, da ne bismo gubili vreme, zamolio bih da se donese onaj pano ovde, jer će general Jelić imati mape.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Molim predstavnika Sekretarijata (Registry) da se pobrine da se donese pano. Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK JELIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Gospodine Miloševiću, možete da počnete.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, generale ...

SUDIJA ROBINSON: Molim poslužitelja da donese stalak u sudnicu. Možete da počnete, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas predstavite se i opišite kratko vaše kretanje u službi i vaše obrazovanje.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Ja sam Jelić Krsman, general-major u penziji. Rođen sam 7. aprila 1947. godine u Podujevu (Podujeve), Kosovo i Metohija, Republika Srbija. Trenutno živim u Nišu. Oženjen sam. Imam troje dece. Neosuđivan. Posle završene gimnazije 1966. godine, upisao sam Vojnu akademiju i dalje tokom karijere završio sam sva školovanja koja su bila u JNA i Vojsci Jugoslavije, računajući i najviši vid školovanja, Školu nacionalne odbrane 1996. godine. U karijeri sam bio uglavnom na komandnim dužnostima, od komandira čete, komandanta bataljona, komandanta odreda, komandanta lake brigade, komandanta oklopne brigade, načelnik štaba Prištinskog korpusa, komandant operativne grupe "jug" za rešavanje krize na jugu Srbije, načelnik Više vojne akademije, odakle sam prevremeno penzionisan 2002. godine, gde sam i završio vojnu karijeru. Garnizoni u kojim sam službovao bili su Niš, Uroševac (Ferizaj), Leskovac, Vranje, Beograd.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Šta ste bili tokom rata na Kosovu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tokom rata na Kosovu, odnosno 1994. godine iz garnizona Niš prekomandovan sam u garnizon Uroševac, gde sam postavljen za komandanta 243. oklopne brigade, ujedno za komandanta garnizona. Moja zona odgovornosti bila je nekoliko opština na Kosovu i Metohiji, a to su: Uroševac, Štrpce (Shterpce), Štimlje (Shtime), Kačanik (Kacanik) i deo Vitine (Viti).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas ...

SUDIJA KVON: Za potrebe zapisnika želeo bih da konstatujem da u transkriptu treba da piše "Uroševac", umesto "Orahovac" (Rahovec). Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u dokumentima, odnosno dokaznim predmetima koje ovde imamamo u tabulatoru 1 nalazi se mapa. Molim vas da stavite tu mapu na pano, odnosno staviće je ovde poslužitelj, da pokažete svoju zonu odgovornosti. To je tabulator 1. Generale, dok on stavlja tu mapu na grafoskop, šta ste vi radili na Kosovu do 1999. godine, samo to precizirajte?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Vojska na Kosovu, vojska na Kosovu do 1999. godine izvodila je i imala tri osnovna zadatka: pre svega, izvodila je borbenu obuku, dalje, obezbeđivala državnu granicu i obezbeđivala prohodnost komunikacija u svojoj zoni odgovornosti. Garnizon Uroševac je inače garnizon koji postoji od Prvog svetskog rata i mi smo ... Sve jedinice na Kosovu i Metohiji ... Uglavnom su garnizoni starijeg datuma i primali su vojsku dva puta godišnje i izvodili redovnu borbenu obuku. Pored toga, obezbeđivali smo državnu granicu, a to znači da je moja brigada obezbeđivala državnu granicu u dužini 88 kilometara prema Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji. Granicu je obezbeđivala linijski i dubinski. Komunikacije je obezbeđivala pokretima jedinica, prisustvom jedinica na raznim, na pojedinim čvorištima, odnosno mestima gde su raskrsnice puteva, glavnih puteva. Pre svega, ovo se odnosi na Štimlje, gde je raskrsnica puta od Lipljana (Lipjan), Prištine (Prishtine), Uroševca i Suve Reke (Suhareke), odnosno Prizrena (Prizren) i u rejonu Kačanika, gde se odvajaju komunikacije za Vitinu, Đeneral Janković (Hani i Elezit), dalje za Makedoniju, Globočicu (Gllobocice), dalje za Makedoniju i za Štrpce, odnosno dalje za Prizren.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pošto je mapa sada u međuvremenu postavljena, molim vas pokažite vašu zonu odgovornosti. Prvo recite o kakvoj se tu mapi radi?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ovo je izvod iz odluke komandanta Prištinskog korpusa koji imamo ispred nas. Znači to je odluka koja je doneta uoči početka NATO agresije. Zona odgovornosti je određena od strane komandanta korpusa i znači ne određuje potčinjeno lice, nego pretpostavljena komanda. Zona odgovornosti na ovoj mapi je Debeldelska reka (Lumi i Debelldese), Mala Reka (Lumi i Vogel) i dalje levo od granice, ispred granica prema

Republici Makedoniji u dužini od 88 kilometra. Zapadno granica je Prevalac (Prevallac), Šar planina (Malet e Sharrit), Jezerske planine (Malet e Liqenjeve) i Dulje (Duhel).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo momenat, kad ste rekli "granica", govorite o granici vaše zone odgovornosti?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, zone odgovornosti brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se vidi, 243. motorizovana brigada na mapi. To je vaša brigada, a vaš je sused na zapadu 549. ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: 549. na zapadu, a na istoku 175. brigada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad ću malo da vas namučim, generale, sa nekim preciziranjima koja će biti korisna zbog kasnijih pitanja, da pokažete neka mesta u toj zoni odgovornosti, ako je to na toj mapi izvodljivo. Naime, samo da vas upoznam. Ovde u paragrafu 63 ... Tu su razne optužbe na račun naših snaga. U paragrafu 63 pod (J), pod (K) sa potparagrafima pod (k), pominju se mnoga mesta, pa ću vas ja zamoliti da objasnite koja su od tih mesta u vašoj zoni odgovornosti. Ja ću da čitam samo ona koja mislim da spadaju u tu zonu odgovornosti gledajući kartu, a vas ću zamoliti da ih pokažete na karti i istovremeno da objasnite da li su ta mesta, ne samo u vašoj zoni odgovornosti, nego i u borbenom rasporedu vaše brigade. Dakle u ovoj tački 63(J) pominju se sela: Biba (Bibe) ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Muhadžer Prelez (Prelez i Muhaxhefe) ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Raka (Rake) ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Staro selo (Staraselle) ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću vas kasnije pitati o događajima, ali sad sam želeo samo da to pokažete. Onda Papaz (Papaz), Varoš selo (Varosh), Mirosavlje (Mirosale) ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali da vi ne biste morali da pamтите da vam sad sve čitam, da li se u rasporedu, borbenom rasporedu vaše brigade nalazilo ovo selo Biba, Muhadžer Prelez? Da li možete to da pokažete?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine predsedniče, to se nalazi u mom rejonu, u zoni odgovornosti moje brigade. Vi ste nabrojali sela ovde koja su uglavnom istočno, severno i južno od Uroševca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete li da ih pokažete na karti?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Mogu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle evo ja ću da vam čitam, da vi ne morate da pamтите. Znači Biba, Muhadžer Prelez, Raka, Staro selo, onda Papaz, Varoš selo, Miroslavlje ... Dakle to je sve u borbenom rasporedu vaše brigade?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje. U opštini Kačanik, ovde se pominju mesta: Kotlina (Kotline), Ivaja (Ivaje). Da li možete da ih pokažete?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, vidim. Onda se pominje selo Stagovo (Stagove), Slatina (Slatine), Vata (Vataj), selo Dubrava (Lisnaje) je u opštini Kačanik ... Dakle sva ova sela koja sam citirao iz ovog paragrafa 63 pod (J) i pod (K) se nalaze u zoni odgovornosti vaše brigade i u borbenom rasporedu vaše brigade?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je. Nalaze se sva u zoni odgovornosti brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Maločas ste, generale, rekli šta su bili zadaci na Kosovu i Metohiji do 1999. godine. Neću da idem unazad, ali samo u 1998. godini i 1999. godini šta smo imali na Kosovu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: 1998. godina je karakteristična za prostor, govorim o prostoru moje zone odgovornosti, a ona je vezana i za čitavu teritoriju Kosova i Metohije. Naime, početkom februara počele su da se pojavljuju pojedine terorističke grupe. To su bile grupe ljudi od tri do pet, verovatno na neki način organizovani. Pojavile su se prvo u delu Metohije,

a po podacima, razmenom podataka između jedinica, a i od pretpostavljene komande mi smo dobijali informacije o tim grupama. Da bi se već nakon mesec dana, znači krajem februara, odnosno praktično u prvoj polovini marta, pojavile i na prostoru Kosova, odnosno zone odgovornosti moje brigade. Te grupe su, pre svega, kontrolisale, pokušavale da kontrolišu deo komunikacija, pljačkale su na putevima, zaustavljali ljude bez obzira na nacionalnost i od njih oduzimali, pre svega, novac a kod nekih čak i vozila. Imamo jedan karakterističan primer gde je autobus iz Prizrena išao turistički za Bugarsku (Bulgaria), odnosno Tursku (Turkey) u šoping. On je zaustavljen u rejonu Crnoljeve (Carraleve) i opljačkan. U tom autobusu su bili uglavnom Albanci i Turci. Te grupe su verovatno postignutim svojim nekim uspesima, pljačkama, što govori da su to uglavnom bili, ti početni, kriminalci, pospešivale i na drugim mestima tako da su sve više dolazili ... Sve češće napadi na komunikacijama. Posebno na komunikacijama koje povezuju Kosovo i Metohiju, a to je od Štimlja, preko Suve Reke za Prizren i od Uroševca na komunikacijama koje idu prema Globočici i Đeneral Jankoviću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ja vidim da vi to objašnjavate gledajući u kartu ispred sebe, A ja vas molim da to pokažete na karti koja je iza vas.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doduše to je ista karta, ali treba i drugi da vide tačno na šta se to odnosi.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Komunikacija, znači koja ide od Štimlja, preko Dulja za Prizren i na komunikaciji od Uroševca koja ide za Đeneral Janković, odnosno Globočicu. To su bili osnovni pravci snabdevanja, kretanja i magistralni putevi koji vode kroz južni deo Kosova. Te grupe su, pre svega, opservirale na teško prohodnim terenima, pošumljenim terenima, tako da su bili vrlo teško uhvatljivi, dostupni organima javnog reda i mira, znači MUP-u. Snage MUP-a odmah su preduzele mere za zaštitu stanovništva. Došlo je do povremenih i međusobnih obračuna, odnosno borbi i već u prvoj polovini 1998. godine imamo u MUP-u Uroševac više od 20 ranjenih policajaca i nekoliko poginulih. Vojska Jugoslavije, odnosno komanda Prištinskog korpusa da bi zaštitila svoje jedinice i obezbedila prohodnost koji je bio jedan od zadataka vojske, izdala je naređenje da jedinice posednu određene položaje za kontrolu tih komunikacija. Jedna od tih jedinica

iz moje brigade je bila u rejonu Dulja. Njen zadatak je bio, osnovni, da kontroliše komunikaciju od Štimlja do Suve Reke, da obezbeđuje prolaz vojnih vozila, kontrolu i prolaz vojnih vozila, odnosno transporta. Druga grupa je bila južno od Uroševca, ona se nalazila u rejonu Doganovića (Doganaj) i obezbeđivala je komunikaciju koja ide prema Kačaniku, odnosno Đeneral Jankoviću i drugu komunikaciju koja ide prema Globočici. Ovim rasporedom mi smo obezbedili praktično pokrete naših snaga, znači samo Vojske Jugoslavije. MUP je radio, pored nas, obezbeđivao pokretima građane, vozila i bočno, levo i desno obezbeđivao komunikacije koje sam naglasio ... Ovde napomenuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ovde imamo u tabulatoru 2 jednu službenu belešku koja se odnosi na okolnost ranjavanja šest pripadnika Vojske Jugoslavije u napadu šiptarskih terorista na konvoj vojnih motornih vozila, koja se kretala na relaciji Priština - Prizren. To se dogodilo sredinom 1998. godine u rejonu sela Crnoljevo. Šta možete da kažete o ovom dokumentu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Mi ovde ... Ja bih samo izneo odakle ovaj dokument i kako potiče. Rekli smo da ova komunikacija je bila veoma karakteristična za obezbeđenje. Za nas je bilo od životne važnosti zato što je komunikacija iz Prištine ... Od Prištine prema Peći (Peje) već bila u prekidu. Teroristi su držali skoro 40 posto komunikacija glavnih i onemogućavali normalne pokrete vojske ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovaj incident se odigrao sredinom 1998. godine. Zašto ne pitate svedoka o incidentima koji se više tiču ključnog dela optužnice?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam uzeo samo da neke, neka osnovna saznanja general Krsman Jelić ovde saopšti o tome kako je eskalirao terorizam na Kosovu i Metohiji, jer ovo je jedan dokument koji to pokazuje.

SUDIJA ROBINSON: To smo već čuli. Čuli smo obilje dokaza o periodu pre 1999. godine, gospodine Miloševiću. Dakle pređimo sad direktno na događaje obuhvaćene optužnicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa preći ćemo, gospodine Robinson (Robinson), ali prethodno da razjasnimo ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne. Neću da čujem ništa više o 1998. godini. Dovoljno smo vremena izgubili na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja samo tražim da se ovaj dokazni predmet uvede, gospodine Robinson.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay)?

ADVOKAT KEJ: Imali smo priliku da pogledamo dokumente iz 1998. godine. To su relevantni vojni dokumenti koji objašnjavaju kakva je bila situacija sa kojom se suočavala Vlada 1998. godine. Možemo li da sugerišemo da dokumenti vezani za 1998. godinu budu uvršteni u spis kao kolektivni materijali, s obzirom da oni uglavnom mogu da se tretiraju na sličan način na koji su se tretirali dokumenti Tužilaštva prilikom njihovog izvođenja dokaza.

SUDIJA ROBINSON: Da, razmotrićemo to. Izvolite, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS: Ne znam koliko tačno ima dokumenata vezanih za 1998. godinu. Ne slažem se da se oni uvrste ovako kolektivno. Već smo o tome diskutovali. Zapravo nema takvih primera kolektivnog usvajanja dokumenata sa naše strane.

SUDIJA KVON: Mislim da ih ima svega sedam.

TUŽILAC NAJS: Ja prihvatam da postoji nekakva relevantnost vezana za 1998. godinu i Pretno veće se seća u kojoj meri je svedočenje lorda Ešdauna o maju i septembru 1998. godine osporavano. I, naravno, u iznošenju dokaza Tužilaštva već je bilo nekakvih osporavanja vezanih za ilegalne delatnosti o kojima je optuženi bio obavешten, tako da ja prihvatam da su neki od tih dokumenata vezanih za 1998. godinu prihvatljivi, međutim mislim da Sud treba da donese odluku o tome.

ADVOKAT KEJ: Samo da se vratimo na ... C-037 je prvi svedok koga je pozvalo Tužilaštvo vezano za Hrvatsku i on je predstavio brojne dokumente koji su mu dati u vezi sa TO u određenom delu zapadne Hrvatske. Ti dokumenti se

tiču i aktivnosti lokalnih Teritorijalnih odbrana, a koje je pronašao hrvatski MUP i predao ih Tužilaštvu. Oni su uvršteni u spis kolektivno.

(Pretrerno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej izvolite.

ADVOKAT KEJ: Samo da pomognem Sudu zato što sam nešto izjavio. Hoću da to potkrepim. To je, dakle, dokazni predmet 334 iz hrvatskog policijskog dosijea i to su kolektivno prihvaćeni dokumenti preko svedok C-037.

SUDIJA ROBINSON: Pretresno veće će da usvoji te dokumente, dakle tih sedam dokumenata, do tabulatora 7, kolektivno i molim da se da broj dokaznog predmeta.

sekretar: Dokazni predmet D329.

SUDIJA ROBINSON: U redu, dokazni predmet D329. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu, gospodine Robinson, ali ja želim da postavim i neka pitanja ...

SUDIJA ROBINSON: Ne čujemo vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kažem, sasvim je u redu, ali ja želim da postavim i neka pitanja koja se tiču nekih dokumenata, jer ako se nešto naređuje 1998. godine u pogledu postupaka prema neprijateljskoj strani, to je naredba više komande koja se ne gasi toga trenutka, nego važi nadalje, prema tome odnosi se na ceo naredni period. Vi treba da vidite šta se naređuje. Dakle, ako je reč o događaju kao što je bio ovaj u tabulatoru 2, ja se potpuno slažem. Ne moramo uopšte kroz to da prolazimo. Ali evo, u tabulatoru 3 ima naredba komandanta korpusa čija je čak prednost da je doneta 1998. godine, a ne negde *post festum*.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću. Mislim da ste tu u pravu. Dakle, tabulator 3. Hoćete da postavite neka pitanja u vezi sa tim. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, generale, uzmite ... Imate pred sobom tabulator 3. To je naredba koju ste vi dobili?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' tako?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naredba je od vaše prvopretpostavljene komande, od komande Prištinskog korpusa.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, od komande korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, šta je u vezi sa akcijama protiv šiptarskih terorističkih snaga naređeno, posebno u ovoj naredbi? Pogledajte tačku 1.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, tačkom 1 regulisano je da u toku izvođenja akcija protiv šiptarske terorističke ... "Krajnje" ... Terorista ... "Krajnje racionalno upotrebljavati borbeno sredstva. Sa borbenim sredstvima neutralisati samo dobro utvrđene vatrene tačke šiptarskih terorista i grupne ciljeve, pri čemu voditi računa da se ne oštećuju stambeni objekti".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle to je u tački 1 naređeno?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je u tački 2? Piše da se nešto zabranjuje.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: "Zabraniti bilo kakvo nanošenje štete na objektima u naseljenim mestima i posebno", znači "iz kojih su šiptarski teroristi proterani, bez obzira da li su u istima oni prethodno boravili i iz kojih su pružali oružani otpor".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta to znači, generale? Vi dejstvujete po nekom objektu samo ako se iz njega pruža oružani otpor?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, upravo tako ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako su odande proterani, zabranjeno je bilo kakvo ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Dalje dejstvo tamo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... oštećenje ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... nanošenje štete na bilo kakvim objektima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta se kaže "Posebno ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: "Posebno zabraniti paljenje kuća i drugih ekonomskih i pomoćnih zgrada". Dalje komandant ponovo upozorava nas komandante jedinica ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u tački 3 kaže "ponovo upozoravam", dakle ponovo, znači da je već upozoravao.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je jedan od akata koji smo mi dobili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: "Ponovo upozoravam komandante jedinica", znači ranga komandanta brigade "i zabranjujem oduzimanje lične imovine građana iz napuštenih kuća, kao što je bio slučaj u pojedinim jedinicama. Sva do sada ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato i kaže "upozoravam", "zabranjujem oduzimanje lične imovine građana iz napuštenih kuća", što će reći ne oduzimaju se od nekoga, nego u napuštenoj je kući i on zabranjuje da se bilo šta dira ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... "kao što je bilo slučajeva u 125., 540. i 52. brigadi". On ukazuje na ta tri slučaja.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da je bilo slučajeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Pa onda naređuje da "sva do sada otuđena sredstva vratiti u objekte iz kojih su oduzeta. Sredstva vratiti do" tog i tog, znači dat je rok i o tome da se izvesti komandant korpusa, a da se preduzmu mere protiv počinioca, onih koji su to ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to odgovarajuće disciplinske i krivične mere odgovornosti. Da li to piše na kraju tačke 3?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. "Ovom pitanju pridati odgovornost disciplinske i krivične mere odgovornosti".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kraju se kaže: "Upoznati sve pripadnike jedinice". Znači vi to dobijete i vi ste dužni da sa ovim naređenjem upoznate sve pripadnike jedinice ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači do svakog vojnika?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Do vojnika i upozorava posebno i borbene grupe, znači one jedinice koje se nalaze na terenu. Do zadnjeg vojnika to mora da zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Hvala, generale. Gospodine Robinson, pretpostavljam da ne treba za ovo da vas pitam sad, jer ste rekli da se ovo uvodi u dokazne predmete, da ne treba pojedinačno da idem po njima.

SUDIJA ROBINSON: Tačno.

SUDIJA KVON: Ja bih zamolio ili gospodina Keja ili gospodina Najsa da proveri da li je to identičan dokument kao tabuator 104, D300 i ako jeste, onda je to gubljenje vremena. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je dokument koji je dobio general Krsman Jelić, jer ovde se vidi na dokumentu da je pečat njegove brigade "komandi 243. mehanizovane brigade". Dobio ga je 7. avgusta 1998. godine. To je, dakle, njegov dokument ...

SUDIJA KVON: Ja mislim da je general Delić dobio isto naređenje od generala Pavkovića. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je sigurno, gospodine Kvon (Kwon), da svi komandanti brigada dobiju isto naređenje od korpusa, ali je ovde reč o dokumentu gde stoji 243. brigada i u tome se on razlikuje od dokumenta koji je dobio od generala Pavković. Potkrepljuje taj dokaz. Generale, imamo sada u tabulatoru 4 naređenja. To je iz komande Prištinskog korpusa iz koga se vidi ... To je već septembar 1998. godine. Šta se vidi u prvom, u prvom ovom paragrafu. Kaže: "Poslednjih dana dodatno se ugožava situacija ... usložava situacija zbog stalnog pritiska šiptarskih terorista na civilno stanovništvo, kojim se sprečava povratak u naseljena mesta. Zbog toga se i dalje veliki broj civila nalazi po šumama". Je l' to bila ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... situacija koju ste vi lično mogli da vidite?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tačno je to da je veliki broj stanovništva bio zbog dejstva šiptarskih terorista otišlo praktično iz svojih domova i na osnovu toga, na osnovu procene na terenu, komandant korpusa je izdao naređenje na osnovu još ovih napred navedenih stavki, kaže da "teroristi koriste civilno stanovništvo kao zaštitu i spčavaju njihovo blagovremeno izvlačenje iz borbenih dejstava". Znači služe im kao štit. Dalje: "U nemogućnosti da pruže jači otpor, presvlače se u civilna odela i zajedno sa civilnim stanovništvom odlaze u druge rejone ili se pod njihovom zaštitom predaju snagama MUP-a. Inostrani mediji i pojedini novinari proturaju tezu o takozvanoj 'humanitarnoj katastrofi' šiptarskog stanovništva i nastoje da pokrenu svetsko mnjenje da prisile Saveznu Republiku Jugoslaviju i njeno rukovodstvo da odustane od dejstva snaga MUP-a prema teroristima, terorističkim uporištima i time navodno spreče navodnu 'humanitarnu katastrofu'. Vlada Jugoslavije, jedinice MUP-a i jedinice Vojske Jugoslavije nastoje da pruže svu potrebnu pomoć izbeglom stanovništvu i da ih vrate svojim kućama, pa se u nekim selima stanovništvo uglavnom vraća svojim kućama uz pomoć snaga MUP-a i Vojske Jugoslavije. Na osnovu ovoga komandant korpusa je naredio: 'Sve komande', znači šta će komande raditi "sve komande preduzeće mere da se spreči upotreba borbene tehnike u rejonima gde se nalazi civilno stanovništvo, do njihovog izvlačenja i zbrinjavanja, pri čemu se pridržavati svih ranije izdatih mera i naređenja od strane komande. U toku razbijanja diverzantsko-terorističkih snaga preduzeti sve mere na blagovremenom otkrivanju rejona grupisanja, izvlačenja civilnog stanovništva i obezbediti njihov prihvat i usmeravanje u bezbedne rejone, a po razbijanju diverzantsko-terorističkih snaga, organizovati njihov povratak u naseljena mesta".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: U tački 3: "Po izvlačenju civilnog stanovništva ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govori onda o zdravstveno ... "Pomoć u hrani i zdravstvenom zbrinjavanju ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Pružiti, znači, potpunu pomoć u hrani i zdravstvenom zbrinjavanju. U tački 5: "Sve komande će preduzeti mere i

svojim naređenjima regulisati odnos prema civilnom stanovništvu i njihovoj imovini i sprečiti svako otuđenje iste. U slučaju kršenja, preduzeti mere protiv svih prekršilaca o čemu odmah izveštavati pretpostavljenu komandu”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, da li je ovaj dokument već uvršten u spis?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja to, bogami, ne znam, jer ovakve dokumente je imao i general Delić kada je reč o korpusnim, ali ovde je ovo veza sa naređenjem generala Krsmana Jelića koje sledi u tabulatoru 5 i on sigurno nije uveden.

SUDIJA BONOMI: Ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: On sigurno nije uveden u spis, jer ovo je naređenje ...

SUDIJA BONOMI: Ali ako je dokument već uvršten u spis, zašto da gubimo vreme da ovaj svedok to čita, jer on dobija, znači, ista pisma kao i general Delić. To nije samo gubljenje vremena, već zloupotreba vremena ovog Suda.

SUDIJA KVON: Pređite direktno na tabulator 5, jer i ja imam utisak da je tabulator 4 identičan sa tabulatorom 136, predmeta D300.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta imamo ovde u tabulatoru 5, generale? Je l' ovo naredba koju ste vi potpisali?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je dokumenat moj, moja naredba koja se odnosi na zabranu upotrebe borbenih sredstava, naređenje. Ja sam naređenje napisao komandi borbene grupe 12 i Trećem bataljonu vojne policije koji je meni bio potčinjen, iz Treće armije. U njemu stoji da je "sobzirom na složenu političko-bezbednosnu situaciju, stalno prisustvo organizacija Ujedinjenih nacija (United Nations), stranih posmatrača ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne morate sve da citirate, ali vi ovde kažete u drugom pasusu na početku: "Na osnovu naređenja komande ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Komande ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... Prištinskog korpusa ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... nije važno da čitamo broj, "od 3. oktobra 1998. godine, a u cilju doslednog sprovođenja odluka Republike Srbije i predsednika Savezne ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Savezne ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... Republike Jugoslavije o povlačenju jedinica u kasarne, naređujem ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Naređujem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bilo po sporazumu sa Verifikacionom misijom (OSCE Kosovo Verification Mission), jedinice se povlače u kasarne.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda govorite šta?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Onda naređujem: "Najstrožije zabranjujem upotrebu borbene tehnike, dakle tenkova, samohodnih artiljerijskih oruđa, izuzev u slučaju direktnog napada na vojne objekte i rejone rasporeda jedinica. Za svaki slučaj kršenja naređenja", to je u tački 2, "detaljno ispitati okolnosti za upotrebu navedenih naoružanja i uzeti na odgovornost prekršioce." Zatim ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro, hvala vam, generale. E sada, molim vas, jedno objašnjenje. Po toj naredbi, naredbi koja je važila za ceo prostor Kosova i Metohije, vojska je povučena u kasarne, a isto tako, po istom sporazumu, ostavljeno je nekoliko borbebihi grupa, gde?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ostavljene su ... Na prostoru Kosova i Metohije ostavljene su tri borbene grupe: to je Lapušnik (Llapushnik), Volujak (Vulljake) i Dulje. Iz moje brigade je bila borbena grupa u Dulju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je borbena grupa koja je na tom prostoru, dakle, po ovom sporazumu, kad se vojska povukla u kasarne, sve vreme i u 1998. i kasnije u 1999. godini?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: I do 15. juna 1999. godine bila je tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Njeno prisustvo je bilo precizirano, konstatovano i dogovoreno sa OEBS-om (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe)?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Bilo je dogovoreno i odobreno i brojna veličina njena je bila odobrena, a osnovni njen zadatak je bio, kao što sam već napomenuo, da štiti komunikacije i provodi vojne kolone od Štimlja do Dulja, odnosno preko Dulja do Suve Reke i dalje za Prizren. Da, dakle, obezbedi tu komunikaciju, jer je ta komunikacija od 14. juna pa sve do kraja jula bila u prekidu. Dakle mesec i po dana je bila u prekidu sve zbog dejstva šiptarskih terorističkih snaga. Da bi se to sprečilo u budućće, onda je ta borbena grupa i ostala tamo i to je bio njen osnovni zadatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Da li je ta borbena grupa, znači, za sve ovo vreme u 1998. i 1999. godini, do početka rata, sad da ne raspravljamo o daljnjem vremenu, imala stabilan jedan sastav u pogledu obima te grupe, u pogledu snage te grupe? Od čega se ona sastojala i pokažite tačno gde je bila locirana?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ova borbena grupa je bila locirana, pre svega ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ta borbena grupa Dulje, od čega se ona sastojala?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: To je borbena grupa jačine ... Jačine ...Sve borbene grupe, ove tri, bile su jačine čete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle to je borbena grupa jačine čete.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Negde oko 150 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ona ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ona je bila ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... je fiksno postavljena ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Njena je formacija praktično određena, fiksno postavljena, brojna veličina ljudi i brojna veličina bobene tehnike, a to znači broj transporterata, broj tenkova, to je bilo tačno određeno. Borbena grupa, ovde napominjem, nije bila fiksno određena u mestu gde će biti, već je bila ... Jer ona je samo locirana i bazirana na Dulju, a njen je zadatak bio da u pokretu obezbeđuje kolone i pojedinačna vozila koja se kreću na

pomenutom pravcu. Znači od Štimlja, preko Crnoljeve, Dulja, Suve Reke i Prizrena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači, u stvari, pripadnici te borbene grupe su sačekivali konvoje, pratili ih kroz klisuru i vraćali i na jednu i na drugu stranu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Oni su imali, mi smo, dakle, imali, ta borbena grupa je imala dve podgrupe: jedna je bila u Štimlju, gde je tu bazirala i sačekivala vozila, najavljena i nenajavljena, pa je pratila, ukoliko su bila motorna vozila, pratila ih svojim motornim ... Točkašima, borbenim vozilima, znači, pre svega, "BRDM-ovima" i "pragama", a ukoliko su borbene kolone i borbena vozila, koja su normalno ... Jer mi smo izvodili i obuku i druge jedinice su izvodile obuku, kretali se borbenim vozilima, mi smo sa borbenim sredstvima, znači i teškom tehnikom pratili i obezbeđivali te kolone. Ona je imala jednu podgrupu u Štimlju i jednu podgrupu južno od Dulja za oko dva kilometra u rejonu Birača ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... iznad Dulja i Suve Reke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale kad smo još na toj karti, jer ja sam propustio da tražim da se i ta karta uvrsti u dokazne predmete, to je tabulator 1, od kada datira ta karta?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ova karta je od marta 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je karta iz realnog vremena na koju se odnosio taj raspored vaše zone odgovornosti i borbeni raspored vaših snaga?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je. To je, u stvari, izvod iz zapovesti komandanta Prištinskog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, generale. Gospodine Robinson, ja sam propustio da zahtevam da se ovaj tabulator 1, dakle ova karta s kojom smo počeli ispitivanje i na kojoj je general Jelić pokazivao sva ona mesta koja sam citirao, uvede u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Da, prihvaćeno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tabulatoru 6 se nalazi naredna načelnika štaba Prištinskog korpusa koja se odnosi na, šta? Molim vas, pogledajte to.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ovo je naredba, obzirom da je vremenski period već oktobar, da su neke jedinice koristile objekte, komandant Prištinskog korpusa, odnosno načelnik štaba ovde naređuje, odnosno zabranjuje korišćenje privatnih objekata i naređuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to on naređuje, a vi imate u tabulatoru 7 vašu naredbu.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta stoji u vašoj naredbi? Da ne gubimo vreme na naredbi korpusa. Šta stoji u vašoj naredbi?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Naredba, znači, koja je na osnovu naredbe korpusa, izdao sam i ja naredbu mojim grupama koje se nalaze u prostoru, pre svega, Prvom mehanizovanom bataljonu koji je bio na Dulje i Trećem bataljonu vojne policija. Tačka 1: "Odmah napustiti privatne nameštene kuće, ukoliko se koriste".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ukoliko se koriste, da se odmah napuste.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Tačka 2: "Sve zatečene privatne stvari ostaviti u kućema i zabranjujem njihovo otuđenje". Tačka 3: "Jedinice razmestiti u društvene objekte. Eventualno mogu se koristiti i privatni objekti koji nisu namešteni sa stvarima i nameštajem". I ovde sam obavezao komandanta i Prvog mehanizovanog bataljona, obzirom da je njegova borbena grupa gore na Dulju i Treći bataljon vojne policije. Moram ovde da napomenem da su ove jedinica ... Moje jedinice gore i na Dulju i bataljon vojne policije bili u društvenim i vojnim objektima. Naime, mi smo na Dulju gore već imali poluizgrađen objekat i taj Prvi bataljon je bio gore, na Dulju smešten, a Treći bataljon je bio u fabrici "Silkapor", to je društvena fabrika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Evo kratko smo prešli ova dokumenta koja se odnose na 1998. godinu. Recite, generale, sada, prilazeći 1999. godini u vašem svedočenju, na kraju te 1998. godine kakva su bila vaša saznanja o UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves)? Kakvim

je informacijama vojska raspolagala? Kakvog su karaktera bile te njihove organizacije jedinice? Samo najkraće šta možete da kažete o UČK?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Već sam rekao do juna meseca njihovu organizaciju, da su to bile grupe od tri do pet, eventualno 10 ljudi koje su se uglavnom bavile kriminalnim stvarima, znači počev od pljački do silovanja, ubistava, kidnapovanja ljudi. U daljem peridu, dakle u drugoj polovini 1998. godine, njihov broj je narastao. Na žalost, prenošenjem sve veće količine naoružanja iz Albanije (Albania) i delom iz Makedonije, mi smo samo na našim graničnim prelazima do juna zaplenili negde oko 70 automatskih pušaka, pre svega kineske proizvodnje, oko 90 i nešto pištolja, desetine hiljada municije raznih kalibara, nekoliko kilograma opojnih droga, veću količinu sanitetskog materijala i preko 50 tona robe različite, koja je švercovana pre svega iz zapadne Makedonije na Kosovo i Metohiju. To je bio znak i pokazatelj da će se te grupe i bolje naoružavati, organizovati i našim informacijama koje smo dobijali od pretpostavljene komande, od jedinica na terenu, od Državne bezbednosti, MUP-a, došli smo do saznanja da se te jedinice, te grupe formiraju u, pre svega, seoske štabove koji su bili različite veličine, zavisno od veličine sela i od razmeštaja sela. I uglavnom se to odnosilo na brdsko-planinsko zemljište gde su formirane njihove brigade. U mojoj zoni odgovornosti, prema njihovim nazivima bila je takozvana operativna zona Nerodimlje (Nerodime). Bile su tri brigade: 161. koja je bila južno od Štimlja znači, Belince (Belince), Rance (Rance), Račak (Recak), Malopoljce (Mollopolc), u tim selima. Druga brigada, odnosno 162. brigada je bila u rejonu Kačanika i upravo je bila između komunikacija, lociranih komunikacija koje idu od Kačanika prema Đeneral Jankoviću i od Kačanika koja ide ka Globočici. Treća brigada, odnosno 163. brigada, ona je bila delimično mobilisana, odnosno organizovana i bila je u zapadnom delu Vitine. Te brigade su brojale negde između 1.000 i 1.500 ljudi. Njihova aktivnost je nastavljena .. Nastavljena je aktivnost onih grupa i ona se pojačava, odnosno mobilišu sve više nakon dolaska verifikatora, nakon povlačenja vojske u kasarne i prostor koji smo mi držali do povlačenja u kasarne, upravo su te njihove jedinice zauzimale. Njihova delatnost je bila, pre svega, usmerena na državne organe, na policiju i vojsku. Obzirom na najveći deo stanovništva, je u tom delu albanski, oni su vršili pritisak čak i na albansko stanovništvo, prisilno mobilišući ljude. Način na koji su to radili ... Jedan od načina je bio podela naoružanja i pozivanje tih ljudi. Mi imamo podatke da je oko nekoliko stotina ljudi poginulo, to mogu doneti

taj podatak, kidnapovano i to pretežno Albanaca koji se nisu odazivali na njihovu mobilizaciju, tako da otprilike ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, mislim da je ovo dovoljno dugačak odgovor. Vreme je da postavite pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, vi ste maločas pokazali gde se nalazila vaša borbena grupa po sporazumu. Ova borbena grupa jačine čete, uslovno rečeno, borbena grupa Dulje. Vi imate za nju drugi naziv, ali to je ta borbena grupa. Koliko se od fiksiranog položaja borbene grupe, a vi ste objasnili na kojim se lokacijama ona tačno nalazila, hajde da kažemo od oktobra 1998. godine pa sve do ... Mada ste rekli da je i pre oktobra stajala tu. Koliko se ta borbena grupa daleko nalazila od Račaka koji ste sad pomenuli, kad ste nabrajali, kad ste nabrajali delovanje ovih brigada?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Komanda borbene grupe nalazila se oko 15 kilometara od Račka. Podgrupa njena, rekao sam da se nalazila u Biraču. To je južno od Dulja za oko dva do tri kilometra. Pardon, ovde. A druga grupa se nalazila u rejonu Štimlja, naime u rejonu Čanovića brdo. To je neposredno iznad Štimlja, na oko 500 metara, a to je na komunikaciji Štimlje - Crnojlevo - Dulje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A koliko daleko od Račka?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Od Račka ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ta fiksno postavljena podgrupa?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Linijski negde oko jedan kilometar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je bilo, pošto je to zona odgovornosti vaše brigade, da li je to osim te fiksno postavljene grupe, na toj lokaciji bilo bilo kakve druge vojne jedinice u tom prostoru u rejonu Račka?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne, nijedne druge jedinice nije bilo, samo što je ta jedinica tu ... Radi boljeg razumevanja, trenutno je mogla da naraste i da opadne njena brojna veličina, zbog angažovanosti dela jedinica koja provode kolonu, znači za par borbenih vozila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, ali sama borbena grupa nije narastala ili se smanjivala ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... nego je borbena grupa ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... uvek je bila ista, jer ona ... imamo i od strane verifikatora koji su nekoliko puta dolazili, kontrolisali i uglavnom uvek su pokazivali zadovoljstvo, jer nismo nigde prekršili sporazum, da je bilo više ili borbene tehnike ili brojno stanje ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada ... Ja vam neću citirati celu ovu tačku, nadam se da nema potrebe ni za koga ovde da se citira. To je tačka 66, paragraf 66 pod (A) koji govori o događaju u Račku od 15. januara 1999. godine. Govori se o selu Račak, opština Štimlje i tako dalje. Šta vi, generale, možete, s obzirom da je jedina jedinica koja je tu u blizini, vaša jedinica, šta vi možete da kažete o događajima u Račku 15. januara?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: 14. januara, naime, mene je pozvao načelnik SUP-a koji je bio ovde već svedok, Bogoljub Janičević, šta se desilo sa njihovim snagama koje su kontrolisale saobraćaj između Uroševca i Štimlja, da su im nekoliko dana pre toga poginula tri policajca. Snage MUP-a su stalno i intenzivno radile na pronalaženju tih vinovnika, znači tih terorista i preko svojih službi, znači preko svojih saradnika i organa bezbednosti, odnosno Državne bezbednosti došli su do saznanja da se u širem rejonu Račka, naime u širem rejonu Jezerskih planina, a konkretnije oko Račka i Malopoljca, nalazi jaka teroristička grupa, a to je, u stvari, deo od ove brigade koju sam ja izneo. Naime, 14. marta je načelnik SUP-a je pozvao mene u svoj kabinet i upoznao me sa planom koji su dobili. Znači podatke, kako se kaže vojnički, o neprijatelju, znači o toj terorističkoj grupi i snage da će angažovati, dobio je odobrenje da će snage angažovati sutra za razbijanje te terorističke organizacije. Cilj ovog njegovog poziva meni je bio da me upozna, obzirom da se neposredno nalazi, praktično pored mene na možda 50, 100 metara i stanica milicije, odnosno OUP-a i komunikacija koja prolazi tu, koja još nije blokirana i deo mojih snaga koji se nalazi jednostavno u optičkoj vidljivosti. Taj plan je izneo da je odobren od njegove pretpostavljene komande, znači Štaba u Prištini i da će krenuti u ranim jutarnjim časovima. Sutradan u ranim jutarnjim časovima, ja mislim da je bilo negde oko 3.00 oni su krenuli da blokiraju i oko 7.00 su krenuli sa potpunom blokadom i razbijanjem, odnosno traganjem za teroristima. Od tog vremena kada je počelo prvo

pucanje, odnosno kad su prve borbe krenule, negde oko 8.00 otvorena je vatra po rejonu moje brigade, odnosno dela borbene grupe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je ... Ja ću da vas zamolim, generale, da pogledamo, ovo čak može da se stavi na grafoskop, jer je, jer nije velika mapa, ali je to jedna mapa vrlo krupne razmere, 1:12.500, na kojoj je vidljiva svaka ... Da li je to ta koju ja imam? To je Račak 1:12.500. Šta piše gore u gornjem levom uglu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, Račak, 1:12.500.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Neka stoji na grafoskopu pa ćete vi objasniti šta je. Generale, pre nego što počnemo da gledamo tu mapu, ja sam je stavio u funkciju da možete da objasnite sve ove događaje, da bismo išli hronološki, vi ste doneli jedan dokument ovde, koji je donet 9. januara 1999. godine i on je sadržan u tabulatoru 8. To je vaša naredba. Dobro je da sve ove dokumente koje imamo, koji prethode, da se vidi šta se iz njih može zaključiti. Dakle ovaj vaš dokument je 9. januar 1999. godine ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je nekih šest dana pre Račka, je l' tako?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je moj dokumenat. Evo potpis je tu moj i kod mene zavedeno u brigadi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vaš potpis, vaša naredba. Na šta se ovo odnosi? "Pratiti aktivnost snaga angažovanih na obezbeđenju državne granice i u prostoru, na kontroli pravaca i rejona u zoni odgovornosti i sprečiti pokrete i bilo kakvu aktivnost diverzantsko-terorističkih snaga Šiptara".

prevodioci: Možemo li da dobijemo referencu za ove navode?

SUDIJA ROBINSON: Treba nam broj tabulatora, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tabulator 8, rekao sam, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Pronašli smo. Tabulator 8, tačka 5.

SUDIJA KVON: Druga strana u verziji na engleskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle na šta se odnosi ova vaša naredba? Samo najkraće.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ova naredba se odnosi, pre svega, na održavanje borbene gotovosti jedinica. Naime, mi smo izdavali stalno, izdavao sam stalno naređenja, otprilike mesečno najmanje jedno naređenje, da bi se držao visok nivo borbene gotovosti, obzirom na okruženje gde se jedinica nalazila, na zadatke koje ima i na zadatke koji će, verovatno, slediti. Ovde u tački 5, vi ste ovde naveli, da se prati, znači odnosno to je naređenjem regulisano da se prate aktivnosti snaga i obezbeđenje državne granice u prostoru, na kontroli rejona i pravaca u zoni odgovornosti i sprečiti pokrete i bilo kakve aktivnosti diverzantsko-terorističkih snaga Šiptara. Odlukom Vlade, savezne Vlade, deo jedinica je bio angažovan na obezbeđenju državne granice, znači na dubinskom obezbeđenju, pored graničnih bataljona koji su obezbeđivali linijsko obezbeđenje. Dakle imali smo i dubinsko obezbeđenje. I te jedinice morale su da budu u punoj borbenoj gotovosti, jer su u svom sastavu imali jedinice za intervenciju i morali su da održavaju stalno nivo borbene gotovosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovo je, znači, bila vaša obaveza da veoma budno pratite ponašanje i eventualne aktivnosti diverzantsko-terorističkih snaga i na njih reagujete ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, upravo to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... po dubini u obezbeđenju državne granice i na tačkama gde ste stalno u borbenoj gotovosti kao što je i ova na Dulju o kojoj govorite, borbena grupa. To se, dakle, odnosi na sve jedinice brigade koje su u nekoj funkciji.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Sve jedinice brigade koje se nalaze u prostoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Imate i 11. januara 1999. godine vašu naredbu koja se odnosi na, šta?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Na obezbeđenje državne granice, to je naređenje. Znači ponovo se potencira za obezbeđenje državne granice, jer stalno je ta granica bila pre toga veoma porozna i morala je potpuno, ama bukvalno potpuno da se zatvori van graničnih prelaza. Zato je ovo naređenje napisano da bi se podigao još veći nivo borbene gotovosti "sa tešnjim angažovanjem jedinica i komandi u narednom periodu imati na:

unapređenju komandovanja i obezbeđivanja državne granice, na planiranju, primeni i stalnoj dogradnji taktike, kontroli organa, jačanju odgovornosti svih subjekata, sprečiti vanredne događaje i drugi oblik ugrožavanja bezbednosti ljudstva i tehnike". Dalje, sledeće, dole: "Dograditi sistem obaveštajnog, bezbednosnog, inženjerskog i pozadinskog i drugih oblika obezbeđenja jedinica", jer bez dobrog obaveštajnog obezbeđenja, bez dobrog bezbednosnog obezbeđenja nema ni izvršenja zadataka. Dalje: "Kvalitet jedinice da se podigne na viši nivo, da se izvrši koordinacija", potpuna koordinacija sa jedinicama "na dubinskom obezbeđenju i jedinicama na linijskom obezbeđenju", znači "sa graničnim bataljonom i jedinica za intervenciju ka ugroženim pravcima i rejonima". Ovde sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... i postavio sebi zadatak da je obezbeđenje državne granice u tački 2 dole, zadnji pasus, da je obezbeđenje državne granice "i dalje tretirati i sprovoditi kao prioritetan namenski zadatak brigade u miru". Pa i u tački 4, da ne čitam sad ovo sve, dat je sistem komandovanja brigade, da komandanti bataljona obezbede da se komandanti borbenih grupa i komandiri jedinica angažovani na dubinskom obezbeđenju državne granice, dve trećine radnog vremena budu u sistemu obezbeđenja. U tački 7: "Modelovati borbene grupe u skladu sa stvarnim potrebama angažovanih na dubinskom obezbeđenju državne granice". Znači da ne budu fiksni, nego da budu, da se modeluju prema zadacima i prema objektima gde se nalaze. To je naređenje dostavljeno jedinicama koje se nalaze u prostoru ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, generale. Mislim da smo sada čuli dosta o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson ... U tabulatoru 10 se nalazi vaša naredba koja se odnosi na dogradnju i održavanje. Od 15. januara 1999. godine, tu se, takođe, govori o planskim i organizovanim pripremama, otkrivanju i sprečavanju neprijateljske, kriminalne i druge delatnosti. Znači neprijateljske, kriminalne i druge delatnosti.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dogradnja rada jedinica u miru. Gospodine Robinson, molim vas da ove tabulatore 8, 9 i 10, kroz koje smo prošli, prihvatite kao dokazne predmete o aktivnostima u to vreme.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Uvrštavaju se u spis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, recite da li u taj set naredbi koje smo sada dali, spada i ova naredba u tabulatoru 11 koja ...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, hoćete li se vraćati na Račak?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. Hoću. Nego sam hteo da idem hronološki. Da li u taj set naredbi kojom se vi bavite, zaštitom državne granice, spada i ova naredba u tabulatoru 11?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Jedna od tih obaveza je, kojom smo regulisali i prethodnim naređenjima, jeste i zaprečavanje u graničnom pojasu, koje sam izdao kao naređenje u cilju obezbeđenja državne granice u 1999. godini, pa sam naredio: "Da se nastavi sa zaprečavanjem graničnog pojasa na procenjenim kritičnim pravcima". Obzirom da granica nikad se ne može zatvoriti fizički, znači ljudima, onda je morala da se primeni i taktika zaprečavanja. Tačka 2: "Zaprečavanje vršiti postavljanjem grupa mina, minskih polja, poteznih, nagaznih i po potrebi mešovitih grupnih mina i minskih polja". Dalje u tački 3: "Pojedine karakteristične pravce, uvale, klance, potoke zaprečiti izradom ježeva, krstila, prirodnih elemenata i žičanih ograda, pri čemu sve prepreke minirati".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad, molim vas, da se vratimo na, da se vratimo da bismo išli hronološki, da se vratimo na sva vaša saznanja u vezi sa događajima u Račku. Vi ste objasnili, vi ste objasnili da vas je obavestio načelnik SUP-a da planira akciju koja se nalazi u neposrednoj blizini vaše jedinice, odnosno jedne od vaših jedinica?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde se tačno nalazila ta vaša jedinica, da vidimo u koliko se neposrednoj blizini nalazila ta vaša jedinica? Pokažite na ovoj karti krupne razmere, a onda na ovoj detaljnoj karti.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Borbena grupa nalazila se, deo borbene grupe nalazio se, znači, Štimlje, to je ... Vidite komunikacija ako se vidi, znači Štimlje, Dulje ... Odnosno Crnoljevo, Dulje. Na izlazu iz Štimlja u borovoj šumi, prema takozvanom Čanovića brdu, gore stoji ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pokažite sad kako to izgleda na ovoj detaljnoj karti koja je na grafoskopu.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Čanovića ... Evo, znači, ovde je gradić Štimlje, ovo je komunikacija koja ide preko Crnoljevske klisure (Gryka e Carraleves) gore dalje na Dulje i dalje za Prizren. Čanovića brdo, imamo natpis: kota 671. Južno od nje, to je borova šuma. Deo ove borbene grupe bio je u borovoj šumi, znači u ovom delu ovde koji pokazujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E dobro. Možete li da uzmete olovku pa da ga ... Ili flomaster, nešto šta vam je pri ruci, da zaokružite gde se nalazio taj deo vaše borbene grupe?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Evo borbena grupa, vidite li ovu komunikaciju, koja, znači, ide od Štimlja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. Samo zaokružite jednu ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... i evo, na ovom putu, znači desno od puta u borovoj šumi, to je ovako, tu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je li to jedina jedinica koja se nalazila u blizini Račka? Sad govorimo o Račku.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Jedinica, borbena jedinica jedina ta. Znači jedinica od te borbene grupe je jedino tu bila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ko je ... Kakav je bio sastav te jedinice?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ovde je sastav bio: tri borbena ... Pardon, imala je tri tenka, tri transportera, tri prage i tri BRDM-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ukupno 12 ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Oko 12 ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... oruđa.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: vozila. Napominjem da je brojno stanje se menjalo. Kad odu vozila odavde da provode kolonu, ona se zadržavaju na Dulje i onda može da bude manja ili kad dolazi sa Dulja, da bude za dva do tri vozila veća. Ali ukupna borbena grupa, čiji je ovo sastav, znači ovde na Dulju, ovo je njena podgrupa, nije se njena veličina menjala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada ...

SUDIJA ROBINSON: Koliko se daleko nalazila vaša jedinica od Račka?

SVEDOK JELIĆ: Ovde od Račka, oko kilometar vazdušnom linijom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako možemo da vidimo na grafoskopu, samo da se malo, malo udalji da se vidi ... Eto ga Račak. Dakle, dakle ... Evo sad je opet pobeglo sa ... Dakle tu je gore borbena grupa ispod Čanovića brda, a ovde je Račak. Sada recite, generale, ta jedinica koju ste obeležili olovkom, na tom je mestu od oktobra meseca?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ova jedinica je, po sporazumu sa verifikatorima, od oktobra. Inače je izašla od aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, od aprila 1998. godine ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tu se nalazi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... nalazila se radi ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Obezbeđenja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... bezbednosti ove komunikacije.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I opisali ste njen sastav. Vas je obavestio Janićević da oni imaju akciju u Račku, jer ste vi u neposrednoj blizini.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste se vi s njim dogovorili tada i da li je on uopšte tražio od vas da na bilo kakav način učestvujete u toj akciji u Račku?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne, jer nisam bio ni po planu, a vojska se ne može upotrebiti bez nekog naređenja i bez nekog plana. Znači mora biti pisani trag, to jest zadatak ili zapovest i mora biti na karti, znači odluka pretpostavljene komande da bismo mogli da učestvujemo u nekoj akciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali da li je on tražio od vas da ga vi podržite, ako bude bilo potrebno?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne, nije ni tražio da ga podržim, jer nije ni imalo potrebe, obzirom na njegove snage, kako on kaže da će to uspešno rešiti, obzirom da se tamo nalazi grupa na koju su oni sumnjali da je grupa terorista koja je likvidirala tri policajca, koji su išli od Štimlja ka Uroševcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li ste vi toga dana uopšte intervenisali na bilo kakav način prema Račku?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ni u jednom trenutku nismo intervenisali prema Račku, jer nije imalo ni potrebe, niti je tražena pomoć od nas, a onda intervencija nemoguća je bila i da smo hteli, ako se tu nalaze ljudi koji su ušli da vrše pretres i hvatanje terorista, znači, mi nismo prelazili put.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ja vas molim samo da imate u vidu. Ovde se tvrdi, druga strana tvrdi da je vojska učestvovala s policijom u ovom događaju u Račku i da se to, na neki način krije, pa pošto je to ta jedina grupa koju ste opisali, ta borbena grupa i označili je sad na karti koja je bila tamo po sporazumu sa OEBS-om, da li je na bilo kakav način vojska dejstvovala prema Račku?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ni u jednom trenutku. Bukvalno ni u jedno trenutku, ni prethodnih dana, ni tog dana, ni kasnije, a ni od aprila, prema Račku nije dejstvovalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Mi smo imali samo jedan incident. Kad su počela borbena dejstva, otvorena je vatra iznad sela Belince, a to je od Račka negde otprilike jedno oko 800 metara, od Belinca 300, 400 metara ... To je negde iz ovog rejona, šumovitog jako, ako vidite ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možemo to da vidimo na grafoskopu molim vas. Samo malo, malo se udaljite.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Evo ja ću to da obeležim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Otprilike tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odatle je otvorena vatra?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Negde iz ovog rejona prema osmatranju starešina koji su ovde bili, odnosno vojnika koji su osmatrali, otvorena je vatra iz PAM-a, znači puškomitraljeza ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno protivavionskog mitraljeza.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... i... protivavionskog mitraljeza je otvorena na nas vatra ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... i ispaljenu su dve do tri minobacačke granate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na vas.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Na nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa tog prostora ...
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. A to je jedan svedok ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali to nije iz Račka.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Nije iz Račka. Ovo nije ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je sa toga ...
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: To je južno od Belinca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: I na tu je vatru odgovoreno sa par rafala. Sačekalo se petnaestak, 20 minuta, pa je ponovo osmatrano. Ako je neko ... Primećen je neki pokret. Otvoreno je još jedno, dve vatre iz "Prage" i puškomitraljeza i sve je prestalo. Dakle prema nama ni od strane terorista nije dalje otvarana vatra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle jedini trenutak, odnosno jedino vreme kada je ta vaša borbena grupa pucala, je bio odgovor na vatru ...
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Na dolazeću vatru ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... južno od sela Belince.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ni tada nije bilo nikakvog pucanja prema Račku?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Nikakvog pucanja, čak Račak se odavde i ne vidi. Mi tu nismo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pokažite na mapi, molim vas, ovaj detaljnoj, topografskoj ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Evo, vidite kotu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... pošto se tu vide visine?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Kota 637. Verovatno vidite, ja ću to obeležiti ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidi se da je 637 ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... To je ovde. Ovaj rejon je viši od ovog reiona gde se jedinica nalazila. Jedinica je posle uzbune, znači kad je otvorena vatra, ona je posela odmah rejon za odbranu i tenkovi su bili u ovom delu. Imamo i jedan izveštaj koji sam ja slao komandi korpusa. Haubice su bile i ranije ovde, ali one ne mogu tako na bliskom rastojanju da gađaju. To je 1.000 metara, manje od 1.000 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete sada da kažete da vi ni teoretski niste, niste mogli da delujete po Račku, čak i da ste to hteli?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Od ... Sa položaja gde smo, ne. Jedino smo mogli da delujemo da uđemo u Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo je bilo sugestivno pitanje, a i došli smo do pauze i ovako i onako. Već smo prošli vreme za pauzu.

SUDIJA BONOMI: Pre nego što odemo na pauzu, želim da vas pitam jedno pitanje, generale: kog datuma je pucano na vaše trupe? Da li je to bilo 15. januara ili je to bilo nekom drugom prilikom?

SVEDOK JELIĆ: Ovo se radi o 15. januaru negde između 8.00 i 9.00.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA KVON: Znači, kada vas je optuženi zamolio da ukratko opišete šta se dogodilo u Račku, vi ste rekli sledeće, čitam: "Sledećeg dana, 15. marta, rano ujutro, mislim da je to bilo oko 3.00, počeli su da formiraju blokadu i blokada je završena do 7.00 i onda je počela potraga za teroristima. Od trenutka kada su ispaljeni prvi hici, kad su borbe počele, oko 8.00, otvorena je vatra na deo moje brigade, odnosno na borbenu grupu". Da li ste time govorili o vatri koja je otvorena iz pravca Belinca, a ne Račka?

SVEDOK JELIĆ: Da, o vatri koja je otvorena između sela Belince i sela Račak, ali bliže selu Belince.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA BONOMI: Mene sada zbunjuje ovo. Vi ste ovde na karti označili kotu 637. To nije položaj sa koga je pucano. To je jednostavno jedno uzvišenje, zar ne?

SVEDOK JELIĆ: To je jedan ... jedna kosa koja deli, odvaja ... Vidite, put ide niže a onda spušta se malo u dolinu i počinje borova šuma.

SUDIJA BONOMI: U redu.

SUDIJA ROBINSON: Vaša jedinica je bila jedina jedinica u području sela Račak, zar ne?

SVEDOK JELIĆ: Da, od Vojske Jugoslavije, jedina, jedina jedinica.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Idemo sad na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da otklonimo ove nejasnoće. Dakle, gospodin Bonomi (Bonomy) je pitao što ste označili ovu tačku 697, ovu kotu koja se nalazi preko puta od vaših položaja. Da ne bih ja postavljao sugestivna pitanja, vi ste objašnjavali topografiju na tom mestu. Zašto ste je posebno obeležili?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tačka je 637 ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Naime, radi se o kosi, vidite, koja ide paralelno praktično sa putem i koja, od koje se ne vidi selo Račak, osim, možda, južni, jugozapadni delovi sela Račak. Znači ne vidi se sa ovog prostora. Imajući u vidu da put ide niže od ove kote i da je ovo zemljište niže, znači ne vidi se selo Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste pokazali ovde tu kotu iz kog razloga? Da pokažete da je između vašeg položaja i sela Račak brdo? Je l' to razlog?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Robinson, vi ste rekli da je sugestivno pitanje. Ja sam raščišćavao ono šta je svedok već rekao. Dakle između položaja ove njegove jedinice i sela Račak je ovo brdo. E sada, s obzirom da ...

SUDIJA ROBINSON: Pustite svedoka da svedoči.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste nabrojali, generale, kakvim je oruđima raspolagala ova jedinica koja se nalazi na ovom obeleženom delu, je l' tako?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo kojim oruđem kojim je ta jedinica raspolagala bilo moguće uopšte gađati Račak?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Teškim naoružanjem nijednim se nije moglo gađati iz ovog reiona, onaj koji je posela na znak uzbune, odnosno kad je otvorena vatra ... Jedino je mogla da otvara vatru i otvarala je ... Vidite ovde ovu raskrsnicu, odnosno proširenje puta? Tu je bio stalni punkt naš koji je sačekivao kolone iz Prištine ili Uroševca ili Gnjilana (Gjilan) i pratio ih Crnojevskom rekom (Lumi i Carraleves). Odavde mogla se otvoriti vatra samo na delove, na jedan deo prema Belincu i jedan deo prema Rancu. Znači to je otprilike ovaj ugao, negde oko 15 do 20 stepeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Jer ovo drugo se ne vidi, ne vide se ni Belince, već samo krajnje tamo zgrade koje se nalaze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to se vidi po ovoj topografskoj karti. Vide se visinske razlike. Dakle jedini događaj kada je toga dana otvarana vatra je, kako ste objasnili, odgovaranje na vatru ispoljenu prema vašoj jedinici sa ove tačke, sa ovog brda koje ima u blizini 781. To je ... Ili ne ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Južno od Belinca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Južno od Belinca. Dakle jedino je tada otvarana vatra.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Jedino je tada otvarana vatra sa nekoliko rafala, dok nije prestala paljba na naš položaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se vaša jedinica u toku tog dana uopšte pomerala?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Jedinica iz rejona, osim zauzimanja položaja za odbranu, što radi svaka vojska kad se otvori vatra, nije kretala nigde iz rejona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: I ostala je trajno ova patrola. Patrola je ostala do kraja i narednih dana i uvek je tu bila na ovom delu gde se put proširuje.

SUDIJA KVON: Da li "patrola" znači da je to bio kontrolni punkt?

SVEDOK JELIĆ: Kontrolni punkt, to je, u stvari, patrola koja kontroliše nailazak vozila, legitimnost kretanja tih vojnih vozila, govorim samo o vojnim vozilima i provodi ih kroz ... Borbeno ih obezbeđuje kroz Crnoljevsku klisuru koja je dužine negde oko 15 kilometara.

SUDIJA KVON: Da li je postojao neki tenk? Da li je tenk bio na tom kontrolnom punktu?

SVEDOK JELIĆ: Uglavnom u ovom periodu, ali uglavnom ovde se drže vozila koja su brzopходna, zato što teba da prate motorna vozila. Znači kolone

motornih vozila. Tenk ne može da prati kolonu motornih vozila zbog svoje brzine, zbog tehničkih karakteristika i karakteristika posebno komunikacije kojom se kreće. I bili su uglavnom "BRDM-ovi" i "Prage".

SUDIJA BONOMI: Da li ste hteli da kažete da je u vašu borbenu grupu pucano sa kote 781? To piše na transkriptu.

SVEDOK JELIĆ: Da, iz ove šume ovde, bezimene šume, odavde je otvarana vatra na položaje moje jedinice, odnosno borbene grupe koja se nalazila u ovom rejonu, iz pešadijskog naoružanja i minobacača.

SUDIJA BONOMI: U redu, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je uopšte u toku dana sa te vaše pozicije, u bilo kakvoj drugoj prilici otvarana vatra?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Osim ovog otvaranja vatre, odnosno uzvraćanja vatre, tog dana i narednog dana, nije otvarana vatra, kao ni prethodnog dana. Znači, odavde nije otvarana vatra, jer nije ni imalo potrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste vi bili tog dana, 15. januara ?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio, normalno, u štabu brigade, u komandi i komandovao jedinicom, zona Uroševac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Možemo li sada da pogledamo ... Samo da pronađem ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mi ćemo da usvojimo ovu kartu koju je obeležio svedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ako ćete je usvojiti, ja mislim da je to jako dobro. Onda vas molim, generale, napišite šta ...

SUDIJA ROBINSON: Da vidimo koji će to da bude broj pre nego što nastavite.

sekretar: To je dokazni predmet D330.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovaj krug ili znak gde se nalazi vaša jedinica, to je ova elipsa ili kako ste je nacrtali gore, napišite gore položaj jedinice da se zna šta je označeno. To je označen položaj jedinice ... Jedinice. E, sad stelicu prema toj ... E sada, to je rejon iz koga ... A ovo što ste obeležili, to je brdo ... Napišite ... Dobro ... Gde vam je sada flomaster, to je rejon iz koga je otvarana vatra na vašu jedinicu. Rejon iz koga je otvarana vatra. To je, znači, rejon iz koga je otvarana vatra i na koji ste vi uzvratili vatru. A ovaj ...

SUDIJA KVON: Ako bih mogao da zamolim generala da obeleži i položaj kontrolnog punkta. Hvala. Mislim da je to to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovo šta ste obeležili 637, to je, znači, brdo između vašeg položaja i sela Račak.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa napišite to. Brdo između vašeg položaja i sela Račak, da ne bi bilo zabune da je to opet neki vaš položaj. Brdo između vašeg položaja i sela Račak.

SUDIJA KVON: Generale Jeliću, hoću da vas pitam kako ste saznali sve to? Vi kažete da ste bili u Uroševcu. Kako ste bili obavешteni o tim dešavanjima, o tome da se pucalo u Belince i odande? Kako ste znali to?

SVEDOK JELIĆ: To je ... U vojsci je vrlo jednostavno. Sistem komandovanja, izveštavanja jasno je definisan. Komandant borbene grupe, čim je otvorena vatra, on je odmah preduzeo mere za zaštitu ljudstva i tehnike. To je prva radnja koju je obavio a druga, izvestio mene. Znači izveštavanje je bilo osnovni način komuniciranja.

SUDIJA KVON: Vi ste, znači, dobili pisani izveštaj o tome?

SVEDOK JELIĆ: Ne. Telefonski izveštaj, telefonom.

SUDIJA KVON: Ko vam je to javio?

SVEDOK JELIĆ: Komandant borbene grupe 1.

SUDIJA KVON: Da li znate ime?

SVEDOK JELIĆ: To je pukovnik, tada potpukovnik Đorđević.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad bih hteo, generale, da vam postavim nekoliko pitanja vezano za jedan dokument koji je ovde već bio dat od strane druge strane. Pošto ja hoću da se kratko njim pozabavim, ja sam napravio dovoljan broj primeraka za sve koji su ovde. Evo, izvolite. To je zapisnik o razgovoru, poseti 243. brigadi koju je napravio general Mezonev (Joseph Omer Michel Maisonneuve), odnosno neko od njegovih saradnika. Prvo je njegov originalni engleski tekst, a onda imate i prevod na srpski jezik. Da li to imate pred sobom, generale?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li neko koristi dosije o materijalima vezanim za Račak, ali, naravno, to se nalazi u tabulatoru 9, ukoliko to želite da nađete.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ćemo doći na taj, ja imam da vas prvo pitam nešto u vezi s tim. General Mezonev je bio jedan od članova Verifikacione misije. On je ovde saslušan kao svedok. Izjavio je da je posle incidenta u Račku komandant brigade u Uroševcu, to jest vi, da niste hteli da se s njim sastanete, da je uspeo s vama da se sastane tek tri nedelje kasnije kada je on uspeo da natera pukovnika Kotura da vas on nagovori za taj susret. On je to svedočio 29. maja 2002. godine, transkript stranica 5.821. Da li su ovi navodi tačni?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ja 16. maja nisam bio tu. Bio sam odsutan službeno. Tog dana gospodin Mezonev je bio. Ja nisam njega video, niti sam mogao s njim da se sastanem. Sledećeg ... Zakazan je sastanak. Znači on nije zakazao taj sastanak meni i nismo se zato ni videli, a i inače sam bio odsutan. Sledeći sastanak kad je zakazao, ja sam bio na terenu i iz objektivnih razloga, njemu je javljeno da neću moći da stignem na vreme, tako da je on sutra dan zakazao sastanak i na tom sastanku sam bio, što znači on kad

je zakazao sastanak, sastanak je praktično bio, osim jednog. Znači jedan dan pre toga, jer sam bio dole prema ... Ispod Dulja, prema Javoru (Javor), obilazio jedinicu. I kad vam neko zakaže sastanak za sat vremena, praktično vi ne možete ni da stignete i da hoćete na tom sastanku, sa tog rastojanja u ovom vremenskom periodu. To je zima, to je januar, snegovi su, to su obronici Šar planine, nadmorska visina, vidite, kreće se od 700 do 1.000 i nešto metara. Tu je sneg, zna da bude i preko metar u tom periodu i iz objektivnih razloga njemu je javljeno da neću moći da dođem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa on je izjavio, a to je za vas, gospodo, stranica 5.790, da je on prvo primorao Kotura da vas nagovori da se sastanete s njim i da vi na sastanku sa njim niste hteli da potvrdite da ste saradivali sa MUP-om tokom, kako oni to nazivaju, operacije u Račku i da ste izjavili da vaše snage nisu pucale na selo već u okolinu prema neka druga dva sela. Tako stoji u njegovom transkriptu. Dakle poenta je u tome da vi niste hteli da potvrdite da su vojska i MUP delovali zajedno u događajima koji su se desili u Račku. To je ono šta on kaže.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu da potvrdim ono šta neko želi i ako nešto nije. Znači samo činjenice mogu da potvrdim. Vojska nije učestvovala i potvrda je to da nije učestvovala, a ne da potvrdim da je učestvovala, a da nije učestvovala. Što znači, on je verovatno to očekivao da ću ja to nešto na tom planu odraditi, kazati, ali nije imalo ni razloga ni potrebe. Tamo gde je vojska učestvovala a bilo je i zajedničkih akcija, gde postoji plan, odobrenje, naređenje, od toga nikada nismo bežali i to treba uvek govoriti istinu, a ona je najjači ... A to treba dokazati argumentima. Argument je ovde da vojska nije učestvovala, nije imala plan, nije imala naređenje i nije mogla ni biti upotrebljena. Vi znate dobro da vojska se može upotrebiti borbeno samo ako direktno bude napadnuta, ugrožena njena bezbednost, onda može da odgovara na vatru, inače nikakvu akciju bez nekog naređenja. Što se tiče gospodina Kotura, pukovnika, gospodin Kotur meni nije mogao ni da naredi, ni da me nagovori. Gospodin Kotur je bio zamenik predsednika Verifikacione komisije koja je bila između našeg korpusa prištinskog i verifikatora. On nije imao pravo naređivanja. Njegova delatnost se ogledala u tome da on s njima menja iskustva, podnosi zahteve vojsci, ali je sve išlo preko naših oficira za vezu. Znači ne preko komandanata, nego preko oficira za vezu naših preko njega, a onda on preko generala Lončara sa verifikatorima, jer u vojsci nema dvojnog komandovanja, nego jednostarešinstvo i jednodokomandovanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A on je takođe ovde rekao da su patrole Verifikacione misije bile na brdima koja okružuju Račak i da su odatle posmatrale operaciju i da su videli tenkove Vojske Jugoslavije koji su pucali na kuće. Čak pominju da se u tim kućama stanovalo, jer je mogao da se vidi dim koji izlazi iz tih kuća.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ako se dobro vidi položaj gde je bio, znači tenkovi nisu ulazili u Račak, nisu izlazili iz logora. Vatra tenka se izuzetno dobro čuje i ona nije varljiva da može da se maskira. Tenk, pre svega, iz ovog dela, iz ovog rejona, položaj gde je imao, nije imao ni teoretske šanse da gađa. Zato što tenk može da gađa samo pravolinijski, najviše može minus pet stepeni, to je malo stručnije, do plus 22. Ne može gađati brdo koje se nalazi na nekih 500, 600 metara, preko njega na naselje. Dakle, vojska nije otvarala vatru iz tenka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad, molim vas, da razjasnimo neku stvar u vezi s tim. Gospodin Mezonev je nakon događaja u Račku o tome, o tome, on govori na 5.787. strani, govori da je došao da vas pozove na odgovornost i pita kako biste vi potvrdili da ste bili umešani, da su te vaše trupe bile umešane. A onda mu je pukovnik Petrović potvrdio da je MUP učestvovao, da je, u stvari, izvršio akciju u Račku, ali da je bio podržan od "Praga" i tenkova iz brigade, to jest od Vojske Jugoslavije. Da li možete nešto da kažete o toj izjavi gospodina Mezoneva? Da li je on sa vama razgovarao? Da li je tačno da je pukovnik Petrović izjavio ono šta iznosi Mezonev?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Na sastanku na kome je prisustvovao i pukovnik ... Tada potpukovnik Petrović, potpukovnik Petrović nije izneo tako, nego je potvrdio zapravo ono šta sam ja izneo malopre: da vojska nije ulazila tamo niti otvarala vatru, niti je imala potrebe, niti naređenje. Dalje, otvarati vatru na velikom rastojanju, ja još jednom potenciram, gde su ušle snage MUP-a, a to je naseljeno mesto, gde vi ne znate liniju i u najboljoj nameri da vi hoćete to da uradite, možda i da ne kažem, samovoljno, slobodnije rečeno, ne smete otvoriti vatru, jer se već naše jedinice, odnosno MUP, nalazi u selu. Znači bile bi praktično tučene snage koje se bore protiv terorizma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, on je takođe izjavio da je razgovarao sa oficirom za vezu i nije bio zadovoljan zato što nije razgovarao s vama, a da mu je ovaj tada rekao "da je štimlje bilo odrađeno sa 'Pragama', vojnim vozilima i jednim tenkom", a na osnovu čega je on razumeo da je to

bila podrška Vojske Jugoslavije. Da li znate nešto o tom razgovoru i s kim je tada razgovarao Mezonev i da li su tačni njegovi navodi?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ti navodi su malo, da ne bude uvredljivo i besmisleni. Kako je moguće da se odradi "Pragama" i tenkovima Štimlje kad se u Štimlju nalaze organi vlasti. To je opštinsko mesto. Tu se nalaze snage MUP-a. Znači MUP se nalazi, sve institucije u opštini. Nisu valjda tenkovi gađali te objekte u kojima se nalazi stanovništvo, građani koji žive normalno, jer Štimlje nikada nije bilo u rukama nikakvih i ni u jednom trenutku terorista. A u krajnjem slučaju, odatle je i komandovao, MUP je komandovao s tog prostora, komandovao je sa jedinicama njihovim koje su bile u Račku.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ne znam da li ima neke konfuzije u vezi sa distribuiranim dokumentom. Kod mene je mala konfuzija jer optuženi je, čini se, postupao uglavnom na osnovu dokumenta koji ste dobili i koji je zapisnik o razgovoru ovog svedoka i generala Mezoneva. Međutim dokument koji imate je prethodni. To je zapisnik razgovora sa drugima, uključujući i Petrovića, a zapisnik njihovog razgovora sa ovim svedokom je u tabulatoru 28 dokumenata vezanih za Račak, ako želite to da nađete.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li imate relevantan dokument ovde? Da li je to, zapravo, zaista tabulator 28 kao što je rekao gospodin Najs? On kaže da ovaj svedok nije učestvovao u ovom razgovoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja hoću sada da sa svedokom pređem kroz ovaj dokument koji sam vam sada dao.

SUDIJA ROBINSON: Hoćete u svakom slučaju da govorite o ovom dokumentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa svakako, pošto je to važan dokument. Razgovor je obavljen sa oficirom za vezu generala Jelića, jer ovaj potpukovnik Petrović je oficir za vezu njegove brigade kojom on komanduje. Prema tome to uopšte nije bitno da li je on u razgovoru učestvovao ili nije. Obavljen je sa njegovim oficirom za vezu. Generale, molim vas ...

SUDIJA ROBINSON: Ja mislim da ste vi verovatno sugerisali da je ovaj svedok učestvovao u tom razgovoru. Nastavite.

SUDIJA KVON: Zbunjen sam. Da li hoćete da kažete da je oficir za vezu koji nije bio potpukovnik Petrović učestvovao?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kako nije bio potpukovnik Petrović? Ne. Ja upravo kažem, ovo je zapisnik o razgovoru sa potpukovnikom Petrovićem koji je oficir za vezu brigade generala Jelića kojom on komanduje.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, imate li pred sobom ovaj zapisnik?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Imam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vas je potpukovnik Petrović obavestio o razgovoru sa generalom Mezonevim i njegovim timom?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, obavestio me je o sadržaju razgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Događaj u Račku je bio 15. januara. To, pretpostavljam, ne treba potvrđivati. To je poznato. Ovaj razgovor je bio 16. januara. To piše u ovom zapisniku.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, u 10.37.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ujutro 16. januara u 10.37 po lokalnom vremenu obavljen je ovaj razgovor. U ovom zapisniku ovde, kako su ga oni vodili "P" je Petrović?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On kaže: "MUP je dejstvovao na Štimlje iz 'Praga' i oklopnih vozila i jednog tenka. Ne znam kako su sa tim izašli na kraj". Da li vi razumete ovo šta ovde piše da je rekao potpukovnik Petrović i da li vam se to čini uopšte, kako bih rekao, istinito?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to je serija od tri pitanja, što znači da je nemoguće da ovaj svedok odgovori na bilo koji način na to pitanje. Ako želimo da znamo šta je rekao Petrović, treba da se pozove. Mi nismo od optuženog, a preko svedoka, ni čuli na osnovu čega on tvrdi da je svedok učestvovao u tom razgovoru. Možda postoji nekakva pisana evidencija

u vojsci o tome. Možda bismo to trebali da vidimo? Međutim, to nije predočeno. Dakle poslednja pitanja su, po meni, potpuno neprihvatljiva.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja ne vidim na koji bi način ovaj svedok mogao da bude koristan u smislu komentarisanja razgovora između generala Mezoneva i potpukovnika Petrovića. Ako mu je potpukovnik Petrović nešto rekao, dakle, ako je on njemu nešto rekao, onda je to drugo. Možda želite tim putem da krenete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Već sam i krenuo, gospodine Robinson. Potpukovnik Petrović je njegov potčinjeni starešina i njegov oficir za vezu. Mezonev je ...

SUDIJA ROBINSON: Da. Prema tome, on je njemu podnosio raport. On je njemu bio odgovoran. Odnosno u onoj meri ukoliko je potpukovnik Petrović njemu bilo šta rekao. Ako je to slučaj, onda je to potpuno legitimno polje vašeg interesovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson. Dakle obavestio vas je ili nije potpukovnik Petrović o poseti generala Mezoneva i razgovoru koji je obavio s njim?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, obavestio me je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad, molim vas, da ustanovimo. Je li vas tačno obavestio i kad je to bilo? Je li vam rekao da je to bilo 16. ujutro kao što ovde piše u belešci generala Mezoneva?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, u jutarnjim časovima, znači negde oko 10.00, 10.37, kako ovde stoji, u tom periodu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle ovde piše u ovom zapisniku: "Sastanak je počeo u 10.37". To kad ste rekli ...

TUŽILAC NAJS: Mogu li da zamolim da optuženi ovo obradi na ispravan način, a ispravan način bi bio taj da se pogleda ono šta je zapisano i da se onda postavi jedna serija nesugestivnih pitanja, kako bi moglo da se vidi na

osnovu čega se svedok ovoga seća. Ukoliko on to ne može da uradi i ukoliko to nije moguće, onda su odgovori potpuni gubitak vremena.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ima merituma u ovoj primedbi. Morate da pokušate da izvučete iz svedoka ono šta je njemu rekao njegov potčinjeni. Samo spominjanje razgovora neće da nam bude od pomoći.

SUDIJA KVON: Pitajte generala Jelića šta je on čuo od potpukovnika Petrovića.

TUŽILAC NAJS: Svedok ima dokument ispred sebe. Uzgred budi rečeno, taj dokument je na BHS.

SUDIJA BONOMI: Ja bih sada postavio pitanje generalu Jeliću: da li je potpukovnik Petrović vodio neke beleške, zapisnik sa sastanka?

SVEDOK JELIĆ: Siguran sam da jeste. Vodio je za svaki sastanak koji je imao sa bilo kim.

SUDIJA BONOMI: Da li vam je on to predao?

SVEDOK JELIĆ: Sva dokumenta po pravilima koja su bila do 1998. godine, prema naređenju pretpostavljene komande, sva su morala biti predata komandi, u ono vreme Prištinskom korpusu u Prištini.

SUDIJA BONOMI: A sada mi, molim vas, odgovorite na pitanje: da li je on to vama predao?

SVEDOK JELIĆ: Ne, nije mi to predao, jer dokumenta komandant brigade ne drži kod sebe, nego delovodstvo. Znači svaki dokumenat predaje se delovodstvu.

SUDIJA BONOMI: Dakle kada vas je on obavestio o sastanku, nije vam dao kopiju zapisnika. Vi o tome, dakle, znate samo ono šta vam je on usmeno rekao?

SVEDOK JELIĆ: Ne. Dao mi je kopiju zapisnika. Pročitan je zapisnik, zaveden i predat u arhivu.

SUDIJA BONOMI: Pa zar ne bi onda bilo očigledno i samo po sebi razumljivo da se tako nešto ovde donese, zar ne?

SVEDOK JELIĆ: Ja sam ovaj dokumenat dobio ovde od optuženog gospodina Miloševića i od ...

SUDIJA BONOMI: U redu. Hvala.

SVEDOK JELIĆ: Nisam ga doneo.

prevodioci: Mikrofon molim. Može li svedok da uključi mikrofon? Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mene interesuje ovde samo jedan ... Molim vas, da li je nesporno da je ovaj sastanak sa vašim oficijrom za vezu bio 16. januara ujutru?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Bio je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sada kad ovde pogledate na drugoj strani ovog zapisnika, preposlednje "M" ...

TUŽILAC NAJS: Oprostite, ali upravo je rečeno da je to ono šta svedok ne sme da uradi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, očigledno ne razumete?

TUŽILAC NAJS: Svedok ima dokument pred sobom. Možda biste mogli da ga zamolite da ne gleda u taj dokument i da pokuša da se priseti kako je to bilo. Ako optuženi ne može pravilno da postavi ta pitanja, onda bi možda gospodin Kej mogao da postavi pitanja umesto njega. Krajnje je vreme da se to učini na ispravan način. Potrošili smo već 10 minuta uzalud.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate da pitate svedoka da li je Petrović razgovarao sa generalom Mezonevom, koji je bio predmet tog razgovora i da li se odnosio na Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja hoću samo da ustanovim neke materijalne činjenice. Ovaj zapisnik kako ga je napravio Mezonev, je takođe materijalna činjenica.

SUDIJA ROBINSON: Pretresno veće je već donelo odluku. Nije vam dozvoljeno da koristite materijal na ovaj način. Morate da pođete drugim putem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vas je, da li vas je Petrović obavestio šta je tražio od njega general Mezonev ujutro 16. januara?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Gospodin Petrović, potpukovnik, obavestio me je o sadržaju tog sastanka i izveštaj je dao i dostavio ga je. Pročitano je i taj izveštaj je predat, kao što sam već rekao, u delovodstvo. Težišno je bilo tu u njihovom razgovoru da potvrdi potpukovnik Petrović da je vojska učestvovala u Račku, to je jedno i tražio je imena komandanata za ratne zločine, u 10.37. Znači u tom vremenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: E pa dobro. Čuli ste, gospodine Robinson, šta je rekao svedok, znači, ne služeći se materijalom. A sad mogu li da se poslužim materijalom?

SUDIJA ROBINSON: Ne. Već smo po tom pitanju doneli odluku. On, međutim, može da kaže šta je njemu Petrović rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, maločas je svedok rekao da je Petrović njega obavestio da je Mezonev od njega tražio da potvrdi da je vojska učestvovala i da je od njega tražio imena komandanata za sud za ratne zločine. A ja vama skrećem pažnju o ovome što kažete da ste odlučili, da u ovom zapisniku to i piše. Čak u zapisniku Mezoneva to piše, što možete da vidite negde u prethodnjem citatu Mezoneva, u dokumentu koji imate pred sobom.

SUDIJA KVN: Samo trenutak.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, Pretresno veće bi vas zamolilo da vi vodite ispitivanje što se tiče ove okolnosti.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: U redu. Molim vas, možete li da nam kažete šta vam je potpukovnik Petrović rekao da je rečeno na tom sastanku? Ako

možete da idete redom? Šta je bio njegov izveštaj vama u vezi sa njegovim sastankom sa Mezonevom?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Pa u suštini sastanak je išao hronološkim redom. Kad je on došao, to u zapisniku stoji, tako me izvestio. Pitanja koja su bila, a radilo se, znači, pre svega, o mestu vojske, zašto je vojska tamo. Mada je vojska bila praktično celo leto u tom periodu, znači od 1998. godine. Znači kompletna 1998. godina od aprila, da je vojska nezakonito izašla u Štimlje, a pre toga već u januaru imali smo kontrolu. Ja mislim da je negde 4. ili 5. januara bila zadnja kontrola gospodina Mezoneva koji je bio u Štimlju i video i bio zadovoljan brojnim stanjem, brojem i veličinom. Postavio je pitanje zašto će vojska sada tu u Štimlju, da je ona došla nezakonito i postavlja pitanja kojih se ja, prisećam se, ona udarna koja su bila. Dalje, da li je vojska i koliko je vojska ulazila u Račak i dokle je dolazila, gde je taj front bio. I pošto je tamo, navodno, u tom periodu rekao da je tamo napravljen ogroman, veliko zločin, tražio je imena komandanata da vidi ko su ti komandanti i komandiri bili u selu, koji su napravili taj zločin. To je ono šta se sada sećam bez nekog pisanog traga, obzirom na vreme koje je, već šest godina otprilike prošlo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ne tražim nikakva objašnjenja, već samo da nam jednostavno kažete šta je vama Petrović rekao da je on rekao Mezonevu na tom sastanku? Dakle nikakva objašnjenja, molim vas, već samo šta vam je Petrović rekao da je on rekao Mezonevu? Koje su bile njegove reči?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Pa njegove su reči bile zavisno od pitanja. Ja sad ne mogu da nabrojim njegove reči, jer to nemam memorisano u glavi, ali on je njemu odgovorio na postavljena pitanja, a pitanja su bila upravo ova koja sam izneo. Znači on je na postavljena pitanja i odgovarao, da vojska nije ulazila tamo, da je vojska pre toga izašla i legalno je u Štimlju, da nije ulazila u selo Račak, da ne može da da imena, jer ne zna ko je ulazio tamo, jer nije on taj koji je komandovao, nije on taj koji je bio informisan. Nije on taj koji je video nekoga da je ušao da bi mogao da mu da neki podatak. Znači, odgovor Petrovića je proizilazio iz pitanja koja je dao gospodin Mezonev.

ADVOKAT KEJ: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Izvolite, gospodine Miloševiću. Dobili smo informacije koje smo želeli. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Radi zapisnika ja želim samo da se nešto naglasi ovde, gospodine Robinson. To imate u pretposlednjem redu ovog originala zapisnika Mezoneva na engleskom jeziku, gde on kaže "što se tiče Petrova (Petrove) i Račka, tražio je imena zbog Međunarodnog suda za ratne zločine" I skrećem vam pažnju, gospodo, da je Voker (William Walker), pošto je ovaj sastanak bio u 10.37, što piše kod samog Mezoneva, da je Voker tek 16. marta u popodnevним časovima došao u Račak i zaprepastio se tamo da je navodno izvršen nekakav masakr. Prema tome, Mezonev pre nego što je Voker otkrio taj navodni masakr i ta tela u jaruzi ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, još nismo došli do trenutka kada se iznose završne reči. Prema tome, molim vas da predete na sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovo je jako koristan dokument. Vaša jedinica je jedino tamo bila, generale. Mezonev je na stranici transkripta 5.865 rekao da je vojska rekla da je policija umešana u Račku, što je za njih bilo očigledno, jer je vojska mogla da vidi policiju sa brda, podržavajući ih, te da je na jednom od sastanaka sa Petrovićem, oficirom za vezu 243. brigade on rekao da je MUP izvršio operaciju uz podršku vojske i to najmanje jednim tenkom i nekoliko "Praga" vozila. Da li je njemu Petrović rekao: "Da li išta o tome znate da je MUP izvršio tu akciju uz podršku vojske?"

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Potpukovnik Petrović mene nikad o tome nije izvestio, niti je vojska ulazila tamo, niti je vršila akciju sa MUP-om, jer nije imala ni ovlašćenje, ni plan, ni pismeni zadatak, odnosno zapovest. A vojska je mogla delom da vidi kad je MUP ulazio u Račak, jer je to neposredno pored rejonu gde se nalazila i locirala vojska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok ove druge strane, Barni Keli (Barney Kelly), to je valjda istražitelj njihov, je svedočio o događaju u selu Račak i rekao da su 15. januara srpske snage izvršile masakr. E sad, vi ste imali svoju jedinicu u neposrednoj blizini, da li vi imate ikakve podatke o tome što on kaže da su srpske snage izvršile masakr?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Nikakvih podataka mi nismo imali da je izvršen masakr. Saznanja komandanta koji je bio na terenu, znači komandanta borbene grupe i moja saznanja u njegovom izveštaju, je to da su snage MUP-a vršile protivterorističku akciju i da je pružena borba, odnosno da su vodili borbu sa teroristima u selu. Koliko je bilo poginulih i ranjenih i

na jednoj i na drugoj strani, mi nismo znali, jer nismo ni imali informaciju. Informaciju smo tek kasnije saznali, počev od sredstava informisanja pa nadalje, ukoliko je ona bila realna i tačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Svedok Nusret Šabani (Nusret Shabani) je iz Račka. On je izjavio da su od leta 1998. godine policija i vojska bili na brdima oko Račka. Recite zašto? Šta je bilo u samom Račku? Da li se nešto dešavalo posebno? Njegovo svedočenje je na stranicama transkripta 6.268 - 6.269.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Rekao sam da je to izuzetno bila jaka komunikacija i da je posebno u letnjem periodu bila opterećena vojnim saobraćajem od Štimlja i Dulja i dalje. Obzirom na komunikacije koje su već bile, koje sam izneo, da su na delu teritorije Kosova oko 40 posto bile presečene, činilo se sve da se komunikacija Štimlje - Dulje preseče i ona je presečena jednom akcijom kada je šest mojih vojnika 14. juna ranjeno u koloni koja je pozadinski, znači snabdevala logistički jedinicu na terenu. Od tada je komunikacija prekinuta i nakon mesec dana zajedničkom akcijom i vojske i MUP-a, po odobrenju pretpostavljene komande, odnosno komande korpusa, izvršena je deblokada puta. Put je posednut sa leve i desne strane snagama MUP-a, na rastojanju od 500 do 700 metara od puta na visovima i stalnim patrolama kroz klisuru. Vojska je, takođe, držala klisuru. U Račku, pošto smo imali podatke da se tamo nalazi 161. brigada OVK sa komandom, da ima oko, znači taj deo komande imao je negde između 80 i 120 ljudi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U samom Račku?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: U samom Račku ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... jer njihove ... Jer to nisu jedinice, to su bili građani koji su imali oružje kod sebe, nisu bili vojska koja je imala svoje zakone i pravila, nego jednostavno na nekoj plemenskoj, seoskoj organizaciji i iz tog dela stalno su trpljeni napadi na ovoj komunikaciji. Vojska i policija su bile na brdima, ali ne oko Račka. Račak je u dubini, niže, nego oko Crnoljeva sela, pošto je to jedino selo koje se nalazi u klisuri, je držala kompletnu klisuru, a svi napadi su dolazili praktično iz Račka, Belinca, Ranca i Zborca (Zborc) koje se nalazi severnije od ove komunikacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj isti svedok Nusret Šabani je naveo da je bilo tri, četiri sukoba između UČK i srpske vojske i policije i četiri napada na selo pre događaja od 15. januara. Je li ovo tačno i da li vi uopšte nešto znate o tome?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ja zaista nikad nisam čuo, a znao bih sigurno da je Račak nekad napadan bilo od policije ili od vojske. Moguće je da je policija svojim, nezavisno radi od nas, normalno, da je tražila povremeno kriminalce, vršila pretrese, ono šta je u okviru zakonskih ovlašćenja. Vojska tamo nikada nije ušla ni pre rata, odnosno 1998. godine, ni kompletno, govorim o 1999. godini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uključujući i taj 15. januar?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Nikada vojska nije tamo ulazila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete: morali biste znati, vaša jedinica, pokazali ste malopre na pitanje, mislim gospodina Bonomija, koliko je daleko od Račka, to je rekli ste negde oko jedan kilometar ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Pa oko kilometar, zavisi gde je koja jedinica, oko kilometar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je ta jedinica koja je od aprila, od aprila 1998. godine neprekidno tamo sve do početka rata.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Do početka rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Svedok Šukri Buja (Shukri Buja) je govorio o Račku i on je izjavio da je UČK u decembru 1998. godine počela da pravi bunkere blizu ulaska u Račak, da utvrđenja nisu bila završena i nisu se koristila do 15. januara. Da li ste vi nešto znali o tim utvrđenjima, gde su se nalazila i da li su bila korišćena?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Mi iz vojske znali smo da uglavnom gde god se nalaze teroristi, oni su i imali utvrđenja. Konkretno za ova utvrđenja mi nismo znali, vojska nije znala i ne znam kad su ih koristili, da li 15. januara, da li pre toga ili iza toga. Mada je malo verovatno da oni mogu da kopaju 15. ili uoči 15. januara obzirom na velike niske temperature, na veliku nadmorsku visinu, na mrazeve. Oni su, ako su kopali, oni su verovatno rađeni u letnjem periodu, a samo su tada dograđivani i možda maskirani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj isti svedok Šukri Buja je rekao da je 15. januara kada je počeo napad UČK imala 47 ljudi u Račku. Vi govorite ... A vaša saznanja o broju pripadnika UČK govore, kako ste malopre pomenuli, da ih je bilo između ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: 80 i 120.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On kaže 47. Svedok Agron Mehmeti (Agron Mehmeti) iz Račka je izjavio da je 25. jula 1998. godine bila srpska ofanziva na selo Zborce, na oko šest kilometara od Račka. Vaša jedinica je tu u blizini na mestu koje ste obeležili. Da li ste znali nešto o tome?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije to bila akcija ili ofanziva na selo Zborce. Naprotiv, to je ... Pošto je ta komunikacija, upravo on je dao dobar datum, 25. ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jula.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... jula je oslobođena komunikacija. Znači jednostavno proterani su teroristi. Pošto je mesec i nešto dana bila u prekidu, akciju smo preduzeli mi zajedno sa MUP-om i izvršili obezbeđenje te komunikacije. Verovatno je mislio na to da je tada vršen atak navodno na njegovo selo, a njegovo selo jeste od Račka šest kilometara, ali od komunikacije negde oko kilometar i po, dva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo da vidimo ... Iz tog vremena su nam malo oskudna dokumenta, ali evo, mi ovde imamo jedan vaš dokument. Dakle, generale Jeliću, recite šta čini sadržaj ovog dokumenta označen kao vaš izveštaj? Ovde gore piše "Komanda". To je ... Samo da skrenem vam pažnju, tabulator 17. Da pogledamo ovaj dokument u tabulatoru 17. To je vaš dokument. Da li možete da ga prepoznate?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je moj dokument i moj potpis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste tu naveli nekoliko događaja. Između ostalog stoji da se ovaj izveštaj odnosi na realizaciju "NPIP" ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Nastavnog plana i programa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nastavnog plana i programa. Dobro, "u "izvođenju borbene obuke borbene grupe 1 u kojem se navodi da je 14. januara jedinica iz Dulja izvodila redovnu obuku." Šta je ovo TO-T13.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Taktička obuka, tema 13, ojačana tenkovska četa na maršu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ovo znači "taktička obuka, tema 13".

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada pogledajte, molim vas, pošto je ovo ... Vaš je ovaj ... Ovaj vaš izveštaj je 17. januara.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, to je poslato na ličnost "komandant Prištinskog korpusa".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači ... Je li ovo originalni dokument iz tog vremena?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je originalni dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad pogledajte ... On objašnjava, znači tenkovska četa, to je 14. januara. Nećemo sada da prolazimo kroz ceo dokument. 14. nas posebno ne interesuje. Prvi, drugi, treći, četvrti pasus ovog vašeg izveštaja, piše ovako. Pročitajte vi sami, molim vas: "Dana 15. januara". Znači to je taj famozni 15. januar.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da: "Dana 15. januara 1999. godine jedinica iz rejona Dulje izvodila je redovnu obuku, taktička obuka, tema 9, mehanizovani vod na maršu, na pravcu trigonometar 915, selo Ljubovec (Lubavec), trigonometar 988, Garamele, Rance, trigonometar 1027 i obratno. Pri izvođenju redovne obuke na datom pravcu je iz rejona sela Rance, zapadno za 700 metara, Dara glava", to je naziv "otvorena je snažna vatra iz pešadijskog naoružanja i ručnih bacača. Iz sela Rance, minobacačka vatra. Odgovoreno je vatrom iz pešadijskog naoružanja i PAM-a 12,7 milimetara po objektu Dara glava. Razbijena je teroristička grupa. Jedinica je došla do 500 metara ispred sela Rance, trigonometar 1027 i bez dalje borbe i otvaranja vatre vratila se na logorsku prostoriju. Dalje, do sela Rance nije se moglo ići zbog velikog snega, oko jedan metar. U naseljena mesta nije se ulazilo. Posledica po naše snage nije bilo".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada vidite, ovo je vaš izveštaj za 14. i 15. januar ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U njemu je sve šta je radila vaša jedinica 14. i 15. januara ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, aktivnosti na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači vi govorite ovde čak i o ovim svim vežbama koje nemaju veze sa Račkom.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. To su teme, programske teme koje su planirane rasporedom obuke rada, odobrene i one se izvode.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E šta piše dalje ovde 15. januara 1999. godine, gde vi pominjete MUP?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: "Dana 15. januara 1999. godine snage MUP-a Republike Srbije ...

SUDIJA BONOMI: Pre nego što pređete na to, u koje vreme je bila ta obuka?

SVEDOK JELIĆ: Ta je obuka bila 14. i 15. januara. Znači to je hronološkim redom kako izvodi se obuka. Piše se izveštaj ...

SUDIJA BONOMI: Da. U koje doba dana 15. januara se to odigravalo?

SVEDOK JELIĆ: Obuka počinje negde oko 8.00 pa završava negde do 15.00, 16.00.

SUDIJA BONOMI: A vojnici koji su u tome učestvovali, da li su to bili različiti vojnici u odnosu na deo borbene grupe na koju je pucano južno od Belinca?

SVEDOK JELIĆ: Ja se izvinjavam, nisam razumeo. Vojnici su na redovnom služenju vojnog roka. Mi profesionalnu vojsku imamo oficire, podoficire, deo vojnika po ugovoru i vojnike na služenju vojnog roka. Znači to su vojnici septembarske partije koji su izvodili obuku.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da ovo razjasnimo da ne bi ostalo nešto nejasno. Dakle prvi pasus i drugi odnosi se na 14. januar i odnosi se na vežbovne aktivnosti ove jedinice, znači ove borbene grupe iz rejonu Dulje?
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se to jasno vidi iz ovog šta piše?
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ovde se jasno vidi da je to aktivnost, znači izvođenje borbene obuke. Ona ne izvodi nijednu borbenu radnju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo, znači, obuka i to pišete i po kojoj temi, koja taktička obuka, tačka ...
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tačno tako ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... tenkovska četa na maršu i tako dalje.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, znači, 14. januar i opisujete šta je ta jedinica 14. januara ... Kakvu je borbenu obuku izvela.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda 15. januara. Ova obuka takođe se odnosi jedinicu iz rejonu Dulja.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Redovna obuka, sad po drugoj temi. Taktička obuka, tema 9 i objašnjavate gde je to išla. Znači ove trigonometrijske tačke, selo Ljubovce, Garamela i tako dalje. Dara glava koja se pominje i sve to. Sve to nije nigde u blizini Račka?
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne. Sve je to daleko od Račka, najmanje šest kilometara ova zadnja jedinica je dolazila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle vi samo podnosite izveštaj šta su vam radile i kakvu borbenu obuku sprovodile.
SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, šta piše u pretposlednjem pasusu na dan 15. januara? Govorite o ...

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se. Jedino šta mene preokupira, to se tiče pitanja ko su bili ti vojnici, a odgovoreno mi je da su oni bili regruti. Međutim, to na osnovu izveštaja nije sasvim jasno i samo zato sam postavio ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, ovde piše "jedinica iz rejona Dulja". Dakle to je ta jedinica iz rejona Dulja, a to je kao i svaka vojna jedinica koja ima svoj aktivni sastav i ima sastav od vojnika koji služe vojni rok. Ovde piše "jedinica iz rejona Dulje". A inače, to je ta jedinica jačine jedne čete. Deo njen, naravno. Cela jedinica u rejonu Dulja je jačine jedne čete. A ovo je deo.

SUDIJA KVON: Generale Jeliću, Dulje se nalazi u rejonu Suve Reke, zar ne?

SVEDOK JELIĆ: Ne. Ono se nalazi severno od Suve Reke za oko 15, 20 kilometara, krivina ide ...

SUDIJA KVON: Da, u opštini Suva Reka.

SVEDOK JELIĆ: Selo Dulje da, ali mi se nalazimo na prevoju Dulje. To je put, krivina na putu gore iznad sela Dulje za oko kilometar, kilometar i po. Evo ga ovde.

SUDIJA KVON: Da li je taj rejon takođe pokriva ...

SVEDOK JELIĆ: Suva Reka, teritorija Suve Reke.

SUDIJA KVON: Da li je vaša zona odgovornosti pokrivala i to područje?

SVEDOK JELIĆ: Ja sam vam rekao na početku zonu odgovornosti brigade. Desna granica brigade je bila od ... Prevalac, Jezerske planine, Šar planina, Jezerske planine do Dulja, do ovog prevoja ovde. Znači ova serpentina ako vidite, evo to. To je to. Znači tu je.

SUDIJA KVON: Hvala.

SVEDOK JELIĆ: I tu je bila od aprila 1998. godine pa do kraja rata.

SUDIJA BONOMI: Dokument pred nama tiče se nastavnog plana i programa i borbene obuke borbene grupe. A na osnovu vašeg svedočenja do sada, mi smo čuli da je borbena grupa imala dve podgrupe: jedna je imala bazu u Štimlju, a druga se nalazila južno od Dulje, na području Birača. Ono šta mene zanima jeste gde su bile, odnosno odakle su došli vojnici koji su imali vežbe u području Rance? Kojoj podgrupi su oni pripadali?

SVEDOK JELIĆ: Komanda jedinice, to je bataljon, mehanizovani bataljon, rekao sam, pod njenom komandom je ta borbena grupa. Ta borbena grupa je na Dulju, znači sve je vezano za Dulje. I onda, radi realizacije nastavnog plana i programa, deo jedinica koji izvodi tu obuku, on dobije zadatak, odnosno regulisano je nastavnim planom i programom, rasporedom obuke rada, izvrši se priprema starešina i onda se izvodi obuka. Obuka se izvodi kao i u svim armijama sveta. Praktično, teoretski, ali uglavnom na terenu, najviše praktično. Zato jedinica i izlazi na teren.

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se. Možda niste shvatili moje pitanje, ali meni je ovo stvarno nejasno. Da li sam vas loše shvatio ako kažem da je vaša borbena grupa bila podeljena u dve podgrupe?

SVEDOK JELIĆ: Da, ona je imala dve podgrupe stalne. Stalne dve podgrupe. I dobro ste rekli, iznad Štimlja i u rejonu Birača.

SUDIJA BONOMI: Dakle moje pitanje je bilo: grupa koja je imala obuku na području Rance, koje podgrupe je to bio deo?

SVEDOK JELIĆ: Pa ona nije imala obuku u rejonu Rance, nego sa Dulja. Ovde stoji tačno odakle ide. Trigonometar 915, to je Dulje. Ljubovce, trigonometar 988. Ja to mogu da vam pokažem. To je ... Ovde. Tu je obuka izvođena. Evo vidite. Znači sa Dulja ... Evo, tu se izvodi obuka. Ne ide se u naseljena mesta da se ne bi stanovništvo uznemiravalo, da ne bi eventualno provocirali, da se neko seli ili da otvara vatru, a obuka se mora izvesti na terenu u zimskim uslovima.

SUDIJA BONOMI: Jasno je da ne shvatate moje pitanje. Možda sam ga loše formulisao? Ja sam shvatio da je borbena grupa bila stacionirana u Dulju, generalno govoreći i da je imala dve podgrup: jednu u Štimlju, a drugu južno od Dulja u Biraču. Zašto nije moguće da se identifikuje iz koje od njih

su poticali ljudi koji su učestvovali na toj obuci i koji su napadnuti iz sela Rance?

SVEDOK JELIĆ: Uopšte to nije, gospodine sudija, uopšte to nije sporno. Oni su poticali, znači njihova je baza i mesto iz ove borbene grupe Dulje i odatle, iz te baze izvodili su obuku i vratili se nazad. Prethodnog dana su išli suprotno, na sever, a drugi dan izvodili su prema istoku. To stoji i u ovom izveštaju.

SUDIJA BONOMI: U redu. Meni to nije jasno, ali ne mogu više da insistiram na tome.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova obuka 14. i 15. januara nije bila u blizini Račka ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: To je daleko ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ili možda koliko je blizu bila ta obuka? Koliko su najbliže došli Račku za vreme te obuke?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: To je negde oko šest kilometara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu su najbliže bili Račku za vreme te obuke?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada da vidimo ovaj pretposlednji pasus u ovom vašem izveštaju. Šta piše, pročitajte ga, molim vas? "Dana 15. januara 1999. godine".

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. "Snage MUP-a Republike Srbije u ranim jutarnjim časovima blokirali su širi rejon sela Račak i mahalalu Hadovići (Mahalla e Hadoviqeve) zapadno od Štimlja za oko jedan kilometar, u cilju potrage za teroristima koji su prethodnih dana napadali iz vatrenog oružja na snage MUP-a. Jačina i sastav snaga borbenog sastava nije mi bio poznat". Molim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislio sam da piše "sredstava". Ima izgubljeno jedno slovo "i borbenih sastava", dobro.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... nije mi bio poznat. Oko 7.00 15. januara otvorena je snažna vatra na snage MUP-a iz okolnih visova i brda i naselja iz pešadijskog naoružanja. Deo borbene grupe 1 nalazio se u širem rejonu Štimlja, odnosno Čanovića brdo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ono koje ste pokazali ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo koje sam pokazao na ovoj karti ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... kao tačku ... Dobro.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... "gde izvodi redovnu obuku po temi", tema 1 "osmatranje iz borbenih vozila i danju i noću. Posle otpočinjanja borbenih dejstava i napada od diverzantsko-terorističkih snaga, Šiptara, jedinica je posela rejone i položaje za kružnu odbranu u sledećem rasporedu: haubička baterija 122 milimetra jugozapadno od Čanovića brda za oko jedan kilometar." Dobro bi bilo ako ima karta, mogu da pokažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali sve je Čanovića brdo ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, da....

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... gde je stacionirana i ova ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: To je u onom krugu koji sam ja obeležio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: "Tenkovski vod jugoistočno od Čanovića brda prema Štimlju za oko jedan kilometar, vod PVO u rejonu 671, Čanovića brdo, ojačana, izviđački vod južno od Čanovića brda za jedan kilometar, kota 637 pored puta". To je ono šta sam ja i obeležio da se nalazi pored puta kao punkt i jedinica za kontrolu saobraćaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta dalje piše?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: "Iz rejona sela Belince južno oko 700 metara"

...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači južno od sela Belince oko 700 metara ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... je l' tako?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: “Otvorena je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to ono šta ste pokazali na karti?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: To je onaj deo koji sam ja pokazao ... “Otvorena je vatra iz pešadijskog naoružanja i “Brovinga” (Browning) 12,7 milimetara i minobacača 82 milimetra po rejonu razmeštaja borbene grupe. Uzvracena je vatra iz ‘Prage’ i PAM-a 12,7 milimetara. Nakon uzvracanja vatre po rejonu južno od sela Belince, Bezimeni vis, dalja dejstva su prestala. Ova dejstva su tralala oko dva časa i onda su prestala”. To je periodično, oko dva časa, ali povremenom vatrom. “Kod naših snaga nije bilo gubitaka. Sve jedinice nalaze se u punoj borbenoj gotovosti. Iz artiljerijskog oruđa nije otvarana vatra. Nijedno naše vozilo nije ulazilo u selo Račak niti u okolna naselja. MUP je svojim snagama vršio blokadu i pretres sela Račak i okolnih naselja i oko 16.00 vratio se u svoje sedište”. To je izveštaj koji je poslat komandi korpusa, a za ovu vatru, ja se izvinjavam što 82 milimetra i svedok ovde, čini mi se da se zove Šukri Buja i on tvrdi da je otvarao vatru minobacačima na nas. Ja taj dokumenat nemam, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ima u transkriptu. On je svedočio ovde i to je tačno da je ...To ste mogli da vidite na televiziji.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: I zato je vojska i posela položaj.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Što se tiče prezentovanja dokumenata, odnosno materijala, imam još neke informacije. Nadam se da ćemo pre kraja radnog vremena da imamo više o tome. Da li bih mogao da dobijem nekoliko minuta nakon što ode svedok odavde?

SUDIJA ROBINSON: Da. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ovde je jedna naredba komandanta, generala Lazarevića, od 17. januara 1999. godine, koja je

upućena vama. Piše "na ličnost komandanta 243. brigade". To se nalazi u tabulatoru 18. Nadam se da to imate pred sobom?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Imam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U kome se navodi da delom snaga borbene grupe ... Ali da ja ne prepričavam, šta piše ovde u ovoj naredbi? To je, znači, 17. januar.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je naredba komandanta Prištinskog korpusa u kojoj obavezuje, odnosno meni šalje na ličnost: "U cilju obezbeđenja za ulazak snaga MUP-a u selo Račak i selo Rance za sprovođenje planiranih istražnih radnji vezanih za navodna ubistva civilnog stanovništva naređujem: delom snaga borbene grupe 1 podržati napad dve jedinice snaga MUP-a na pravcu selo Dulje - selo Ljubovce - selo Rance sa zadatkom - razbiti diverzantsko-terorističke snage na pravcu napada snaga MUP-a i izbiti u rejon sela Rance. Komandir snaga MUP-a, Veljko Radenović, javiće se komandantu BG243-1 ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači borbene grupe ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, borbene grupe ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... javiće se komandantu borbene grupe vaše brigade.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tako je, "na komandnom mestu u rejonu sela Dulje u 7.00 18. januara 1999. godine. Početak napada u 8.00 18. januara 1999. godine. Tačka 2: Delom snaga 243. mehanizovane brigade podržati demonstrativni napad jednog voda MUP-a iz prve čete PJP Priština na pravcu: selo Košare (Koshare) - selo Malopoljce sa zadatkom - vezati diverzantsko-terorističke snage u rejonu trigonometar 657 (Baljak) i selo Malopoljce i sprečiti intervenisanje ka selu Račak. Komandir voda iz MUP-a, Vukadinović Zoran, javiće se komandantu jedinice Vojske Jugoslavije u 7.30 18. januara 1999. godine na izlazu iz sela Štimlje ka Uroševcu. Početak napada u 8.30 18. januara 1999. godine. Tačka 3: Snage MUP-a podržati sa dve 'Prage' iz rejona i to: trigonometar 637, južno od Čanovića brdo, snage Šeste čete PJP", ovo PJP je Posebne jedinice policije "i sa drugom 'Pragom' snage Sedme čete Posebnih jedinica policije iz rejona trigonometra 688 jugoistočno za 500 do 700 metara. Komandir voda protivavionskog topa 30/2 milimetra manje 1, javiće se komandirima četa na putu ka skretanju u borovu šumu, logorska prostorija u 7.30 18. januara 1999. godine".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ta borova šuma, logorska prostorija, to je upravo ona logorska prostorija, položaj vaše jedinice koji ste označili.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, to je taj položaj gde se jedinica duže vremena nalazi, inače to je borova šuma stara 30 i nešto godina, visokim stablima, zaštićena i odavala je dobre uslove za logorovanje vojske u svim meta uslovima, a ova naredba se odnosila na obezbeđenje istražnih radnji, da omogućimo istražne radnje da se obave u selu Račak. Verovatno je to bio zahtev MUP-a i komandant korpusa je tako odlučio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše u tački 6, da preskočimo ovo ostalo šta ovde stoji: "U toku podrške snagama MUP-a"?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da: "U toku podrške snagama MUP-a preduzeti mere za zaštitu civilnog stanovništva i njihovom udaljavanju iz zone borbenih dejstava". Znači da se vodi posebno računa da ne bi došlo do eventualno prostreljivanja civilnog stanovništva koje može biti spontano ili organizovano, da se nađe u rejonu borbenih dejstava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sada da pogledamo da li se ovde nalazi ... Ovo je vaša naredba u tabulatoru 12. Vaša naredba od 18. januara doneta je radi obezbeđenja uslova za ulazak snaga MUP-a upravo ... Šta ovde kaže u tabulatoru 12, to je komanda 243. motorizovane brigade, vi ste potpisali ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je moje naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to naređenje kojim vi izvršavate naređenje komandanta korpusa?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, to je to naređenje. Ovo je moje naređenje, izdato na osnovu naređenja komande korpusa i definišem one stvari koje nisu tamo bile detaljno definisane, u cilju što boljeg izvršenja zadatka. Ovo naređenje je napisano 18. januara 1999. godine, a u cilju obezbeđenja uslova za ulazak snaga MUP-a u sela Račak i Rance, radi sprovođenja istražnih radnji u vezi sa navodnim ubistvima civilnog stanovništva. Pa onda naređujem, prvo: "Delom snaga borbene grupe 1 ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ne moramo sve da ... Ne moramo sve da ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tačno ... Zadaci se izdaju dole i u zadnjoj tački i ja potenciram ovde: "U dejstvima zaštititi civilno stanovništvo od dejstava". Ovo je dostavljeno komandantu borbene grupe 1 i pošto je on nosilac tog zadatka, jer i ovde se vidi da su te podgrupe praktično u njegovom sastavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je ta, inače, borbena grupa 1 koja je stacionirana na Dulju, sa ove dve podgrupe koje je naglasio, kako vas je razumeo gospodin Bonomi.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Znači da nismo dovodili nove snage iz garnizona, odnosno iz kasarne, jer nije imalo ni potrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam prešao nekoliko dokaznih predmeta, tabulatore 17, 18 i 12 pa mislim da je trenutak da zahtevam da se uvedu u spis, u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Da, usvojicemo ih kao dokazne predmete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pogledajte šta se sada nalazi u tabulatoru 13. Vi ste sačinili izveštaj od 19. januara. Na šta se odnosi taj izveštaj?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je izveštaj posle završenog zadatka. Znači uvek se piše izveštaj pretpostavljenoj komandi. Prvo se izvrši kratka analiza u jedinici, a onda se piše izveštaj po izvršenom zadatku. Ovde komandi korpusa 19. januara je napisan izveštaj o podršci snagama MUP-a u razbijanju diverzantsko-terorističkih snaga u selima Račak i Rance, izveštaj, dakle tako je i naređeno. U ovom izveštaju kaže se u prvoj tački da "u toku 18. januara 1999. godine u vremenu od 8.00 do 17.00 pri razbijanju diverzantsko-terorističkih snaga MUP je podržan po sledećem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I onda nabraja ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... i onda se nabraja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... u čemu su podržane i tako dalje.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Tačno kako je naređenjem regulisano, tako je i ovde izveštaj poslat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda se dalje posle ovih pregleda brojčanih kaže: “U toku nastupanja nije pružen značajniji otpor diverzantsko-terrorističkih snaga”.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, one su se izvukle, a pri pretresanju terena nađena je neznatna količina opreme, oko 30 vekni hleba, što znači da je boravila tu veća grupa ljudi i jedan računar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Pogledajmo sad vaš dokument koji se nalazi na, koji se nalazi u tabulatoru 14. Sad ćemo da se vratimo na državnu granicu. Na šta se ovaj dokument odnosi? To je 26. januar 1999. godine.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je moje naređenje od 26. januara za minsko zaprečavanje po kritičnim mestima državne granice. Naređenje. Na osnovu naredbe pretpostavljene komande, a u cilju sprečavanja nelegalnog prelaska državne granice, naredio sam: 1) privremeni referent za granične poslove u brigadi”, znači u 243. mehanizovanoj brigadi “u saradnji sa komandantom 57. graničnog bataljona”, to je formacijska jedinica koja je linijski obezbeđivala državnu granicu prema Makedoniji, “sačiniče plan obilaska državne granice i zaprečavanje državne granice u skladu sa naređenjem komande korpusa koje je izdato 14. januara 1999. godine”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta su bili, šta su bili razlozi da se preduzimaju te mere? Na kakve ste aktivnosti vi ovde, u stvari, reagovali?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Državna granica, rekao sam, ona je mlada granica. Znači imala je svega tri, četiti godine, pet, to je granica koja je nedefinisana prema Makedoniji u detalje, u globalu jeste. Ljudi su imali i sa jedne i sa druge strane zemljište. Stanovnici su dobijali dozvole, privremene. Međutim te dozvole, odlazak na jednu stranu ili drugu, došlo je do zloupotrebe njihovog prelaska i došlo je do povećanog šverca. Pored uobičajenog, obzirom da smo bili pod sankcijama, iz ekonomskih razloga, došlo je do povećanog šverca, odnosno prenošenja, ilegalnog prenošenja naoružanja. Posebno iz zapadnog dela Makedonije, znači iz pravca Tetova (Tetove). Jedinice koje su obezbeđivale državnu granicu, znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako možda neko ne zna, to je koncentracija albanskog stanovništva u Makedoniji.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Obzirom da je jedinica linijski obezbeđivala ... Granični bataljon je obezbeđivao linijski, to je njihov takav način

obezbeđenja granice, jedinice koje su bile na dubinskom obezbeđenju, one su imale i tehniku i pomagale su ovim snagama za linijsko obezbeđenje. Međutim, opet je dolazilo do mesta koje ne možete uvek obezbediti 24 časa. Obzirom na konfiguraciju zemljišta, obzirom na Šar planinu čija je nadmorska visina, čiji je najviši vrh preko 2.000, oko 2.500 metara, gde su do maja meseca snegovi, a putevi šverca nikad nisu definisani već se stalno menjaju, onda je moralo da se na određenim mestima izvrši zaprečavanje zajedničkom koordinacijom referenta za državnu granicu, jedinica na dubinskom obezbeđenju i komande 57. graničnog bataljona i da se, normalno, ljudstvo upozna, koje patrolira, gde se nalaze ta minska polja, da ne bi upadali sami u svoja polja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala vam, generale. Šta sadrži ovaj dokument u tabulatoru 15? To je isto vaše naređenje. Da li ono, u izvesnoj meri, opisuje stanje i probleme koje imate u to vreme?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je moje naređenje. Jedinica kao ranga brigade koja ima nekoliko hiljada ljudi, to je živi organizam i uvek se dešavaju i neki problemi u jedinici. Normalno je to da komanda brigade vrši analize i preduzima neke mere za sprečavanje vanrednih događaja, na dubinskom obezbeđenju posebno, državne granice. Ja bih pročitao samo nekoliko pasusa, ako dozvolite, barem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo "V/D" u stvari znači "vanredni događaji".

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Vanredni događaji, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: "Vanredni događaji sa najtežim posledicama u jedinicama brigade ozbiljno ugrožavaju moral i ukupnu borbenu gotovost, nanoseći nenadoknadivu štetu ugledu Vojsci Jugoslavije. Svaki vanredni događaj je taj koji baca senku na jedinicu".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta se ovde kaže, šta se dogodilo više ... Dva požara ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Pa imamo ovde u mesecu januaru, dogodila su se dva požara. Izgorelo više komada naoružanja, lične i zaštitne opreme i sredstava veze. Jer ovo je januar gde su niske temperature, a prethodnim naređenjem videli smo da smo regulisali da jedinice ne budu u objektima,

privatnim objektima. Bilo je i šatora gde su vojnici bili, pa je onda došlo, usled loženja vatre, do paljenja tih šatora, tako da je nastala i šteta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A i povređivanje vojnika, kako se vidi ovde.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Najčešći uzrok ovome jeste, obzirom da je jedinica mesecima bila na terenu, je prekomerno naprezanje i iscrpljenost ljudstva, pre svega, koja je angažovana na borbenim zadacima, to dovodi do razmera i poremećaja u ponašanju, slabljenju koncentracije i ukupne sposobnosti za izvršavanje zadataka. Jer ako se taj mlad čovek u 18 godina nalazi mesecima u rovovima, u linijskom obezbeđenju po bespućima, zaista je i normalno od premorenog čoveka i očekivati da neka pažnja popusti, kao što je bio slučaj sa, evo, vatrom, a može da bude i još težih posledica, nepažnje naoružanjem, da dođe do kobnih posledica. Zato je ovo naređenje i napisano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, generale. Samo da pogledam ... U paragrafu 63 pod (K), taj paragraf se odnosi na navodne deportacije. Ovde se tvrdi da su u opštini Kačanik, samo da ovde prekinem ... Opština Kačanik je, kako ste objanili, u zoni vaše odgovornosti.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u opštini Kačanik, u periodu između marta i maja 1999. godine snage SRJ i Srbije napale su sela u opštini Kačanik i sam grad Kačanik i da je napad imao za posledicu razaranje kuća i verskih objekata, između ostalog i džamije u Kotlini i Ivaji. Vi ste komandant tih trupa koje su na tom terenu. Da li možete da kažete nešto o ovim tvrdnjama?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Kačanik je opštinsko mesto u kome su uvek bile snage MUP-a, a posle izvršene mobilizacije i donešenih odluka posednut je i od strane Vojske Jugoslavije. U vremenu koje ste vi ovde naveli, obzirom da je MUP unutra u samom gradu, da sve strukture, bolnice, dalje, Skupština opštine funkcionišu i nalaze se u rukama legalnih i legitimnih organa vlasti, nelogično je da vojska napadne gradić Kačanik, jer bi time napali, praktično, sami sebe. Kačanik nikada nije bio ni u čijim rukama drugim, osim zvaničnih organa državne vlasti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovo je besmislica ovo da je napadnut grad Kačanik. A šta je sa ovim što se kaže "napadnuta sela u opštini" ovo preskačemo onda "i sam grad Kačanik", da su razarane kuće i verski objekti, između ostalog i džamije u Kotlini i Ivaji?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Za podatak o džamiji u Kotlini i Ivaji nikad nisam čuo da je zaista neko taj verski objekat uništio. Niti je imalo potrebe da se ulazi u ta sela. Ja govorim ovde sada samo o vojsci u ovom trenutku. Vojska nikada nije ušla u ta sela. Ona je vodila protivterorističku borbu, počevši od NATO agresije, počevši od 24. marta, obzirom da je rejon zone brigade odmah napadnut, da se tu nalazila 162. brigada takozvane OVK, koja je stalno napadala jedinice u rejonima odbrane, jer mi smo do 24. poseli kompletnu odbranu, a svaka jedinica ranga bataljona-divizionu imala je jedinicu za intervenciju i ta jedinica za intervenciju je praktično štitila borbeni poredak tog bataljona, a cilj je bio formiranja ove jedinice taj da se ne bi otkrivala teška tehnika, da se ne bi vršili pokreti teškog naoružanja, pre svega artiljerije i tenkova i transportera, jer bi na taj način bili otkriveni od NATO snaga i time uništeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovoj tački koja je posvećena deportacijama, navodnim, u paragrafu, dakle, 63 pod (I), stoji da su: "Dana 8. marta 1999. godine ili približno tog datuma snage Savezne Republike Jugoslavije", dakle to ste vi, tamo, na licu mesta "i Srbije napale i delimično spalile selo Kotlina i da su dana 24. marta 1999. godine ponovo napale Kotlinu iz teškog naoružanja i napale vojskom zbog čega su mnogi muški stanovnici Kotleline pobjegli tokom tog napada u obližnje šume, a ženama, deci i starcima su snage SRJ i Srbije naredile da se ukrcaju u kamione kojima su odveženi u grad Kačanik. Oni koji nisu stali u kamione, morali su za njima da pešače ka Kačaniku. U tom napadu je ubijen određen broj muških stanovnika Kotleline, uključujući najmanje 17 muškaraca čija tela su bačena u bunare. Pre nego što će otići iz Kotleline, snage SRJ i Srbije su spalile ostatak sela". To piše. Molim vas, da li su ovi navodi tačni? To je zona vaše odgovornosti. Šta vi možete da kažete ili da dodate u vezi s ovim?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Navodi su ovde netčni. 8. marta vojska nije ulazila ni u jedno selo, niti je izvodila borbena dejstva. Naime, 28. februara i 8. marta žestok sukob imale su snage MUP-a sa teroristima iz ove 162. brigade. Naime, tada je poginuo njima kapetan, ako se ne varam Staletović i četiri policajca su ranjena. Snage MUP-a su u potrazi za teroristima ušle u selo tražeći, prema operativnim podacima, ove teroriste, odnosno šiptarske

terorističke snage i one su imale sukoba sa njima. To su oni podaci koje sam ja dobio razmenom podataka između nas i MUP-a i moje jedinice koja se nalazila na terenu. Od ... Tada imamo, u krajnjem i verifikatore, oni su to i potvrdili. Od 24. marta je karakteristično da na ovom prostoru stalno vrše se napadi na jedinice koje se nalaze na položajima u svojim rejonima odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko vrši napade?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Napade stalno vrše šiptarsko-terorističke snage, znači iz ove 162. brigade koja je tu u tom delu locirana i verovatno iz 163. brigade koja je kasnije narasla u brigadu iz ove operativne zone Nerodimlje. Jedinice moje u ovom periodu ni u jednom selu nisu mogle da uđu obzirom na visinske razlike. Ja bih zamolio da pogledate na karti, da vidite da je nadmorska visina svuda preko 1.000 metara, da su to, praktično, bespuća, da je Šar planina praktično ovo, sve do Kačanika. To je Šar planina. Da je veliki sneg, da su putevi veoma loši, da jedinice nisu smele svojom borbenom tehnikom da napuste položaj zbog otkrivanja i da su samo na vatru odgovarale jedinicom za intervenciju. Znači jedinice koje su bile lako pokretljive na motornim vozilima. Malo je ovde čudno da smo mi prevozili civile, što je apsurd. Kad imate u četi, na nivou čete jedno vozilo motorno koje je puno municije da istovaramo municiju da bismo prevezli 18 vojnika, odnosno ljudi koliko može da stane. Pa neka bude i prebukirano, 30, mislim da je to bilo suludo da neki komandir to odluči i da uradi tako, da svoju municiju ostavi na polju.

SUDIJA ROBINSON: Generale, osim vaših snaga za koje kažete da nisu učestvovala ni u kakvom napadu na Kotlinu, pretpostavljam da je bilo i drugih snaga SRJ i Srbije u tom području, zar ne?

SVEDOK JELIĆ: Na ovom području je bilo snaga SRJ samo mojih snaga, ako podrazumevamo snage Savezne Republike Jugoslavije, vojsku. Znači sve je bilo pod mojom komandom i bile su snage Republike Srbije, a to su snage MUP-a. Ja sam ovde rekao da na Kačanik nikada vojska nije napadala, niti je moglo MUP da napada samog sebe. U selima dole koja su vezana za komunikacija gde se nalaze borbene trupe koje su stalno bile napadane, izlagane, onda smo mi odgovarali vatrom, odnosno jedinicama iz sastava ovih grupa. Znači ako je to bataljon, on ima jačinu jednog, ovaj, nešto manje od čete koja je brzopokretna, na motornim vozilima i vrši intervenciju da

bi sprečila da te diverzantske grupe ne upadnu u borbeni položaj, nanesu štetu, a borbenu tehniku nismo smeli da pokrećemo zbog osmatranja iz vazduha gde je bila apsolutna prevlast, jer bismo time praktično otkrili ciljeve i bili bismo uništeni.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, primećujem da je ovaj poslednji pasus iz dokaznog materijala zapravo izveštaj, a i po priči svedoka to je sinteza onoga šta su njemu rekli drugi, dakle da nema objašnjenja kad i gde je on saznao o svim ovim stvarima. Naravno, bilo bi nam od pomoći ako bismo znali još nešto više detalja u vezi njegovih izvora, a ne samo da se poziva na svaki deo dokaznog materijala.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to bio odgovor na moje pitanje?

TUŽILAC NAJS: Ne. Radilo se o jednom delu ranije, kada je dao jedan generalni odgovor na pitanje u vezi sa jednim paragrafom optužnice. Tada je rekao da je informacije dobio od svojih izvora.

SUDIJA ROBINSON: Generale, recite nam koji su vaši izvori za informacije koje ste dobijali?

SVEDOK JELIĆ: Izvor informacija su, pre svega, izveštaji mojih potčinjenih i ličnim uvidom u stanje. Znači to je moja jedinica. Ja nisam bio van zone odgovornosti. Moje sedište je bilo u garnizonu Uroševac, odnosno u Uroševcu i istureno komandno mesto menjalo je mesta. Najčešće je bilo na težištu odbrane, odnosno na rejonu južno od Kačanika, dole kod Đeneral Jankovića, tamo zapravo gde je bilo najteže u ovom periodu.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u paragrafu 63 pod (ii) koji se odnosi na te navodne deportacije, navodi se da su dana 27. i 28. marta ...

SUDIJA ROBINSON: 63(K), rimsko (II).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, 63(K), rimsko (II) ... 27. i 28. marta 1999. godine ili približno tih datuma snage SRJ i Srbije su napale grad Kačanik. Da su pripadnici snage SRJ i Srbije šikanirali, zatvarali, tukli i pucali

u mnoge stanovnike Kačanika, kosovske Albance. Znači 27. i 28. mart, ovde se tvrdi, da ste išli po Kačaniku, zatvarali, tukli i pucali u stanovnike Kačanika, kosovske Albance. "Hiljade lica pobeglo je u obližnje šume i na kraju pešice prešlo granicu sa Makedonijom. Druga raseljena lica iz Kačanika i okolnih sela pešice su otišla do sela Stagovo, gde su se ukrkali na vozove kojima su odveženi do makedonske granice". Ovde kod ovoga ... Kod ovih vozova kojima su odveženi, proizilazi da nisu oni sami otišli na voz da putuju vozom, nego ih je neko odveo ili naterao da idu, verovatno, na vozove. Takav je kontekst. Dakle pročitao sam vam ovo šta piše u ovom paragrafu i odnosi se na 27. i 28. mart u Kačaniku. Šta vi o tome možete da kažete o ovim tvrdnjama?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Mislim da su te tvrdnje neistinite. Kačanik nikada nije napadan, niti je imao potrebe. Ponavljam, nije bilo potrebe, jer su snage MUP-a neprekidno bile u njemu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste rekli.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Sve strukture državne rade. Znači nije imalo potrebe da grad, kao grad, da se napada. Ja znam da je, imao sam izveštaja u tom periodu, da je negde krajem februara, a ne krajem marta, napadnuta patrola policije u gradu i ta je patrola ... Imali su četiri ili pet povređenih i jedan je umro, jedan je poginuo, da je MUP preduzeo mere na pronalaženju, odnosno uništavanju te terorističke grupe i da je tu grupu posle, pošto se to radilo u gradu, u naselju, negde oko ponoći proterao je, praktično ona je pobegla iz opštinskog mesta Kačanik, istočno negde u ovim šumama. Jedino za taj incident znam da je bio u Kačaniku, u gradu Kačanik. Nikakva šikaniranja nisu bila. Vojska je bila ispred Kačanika na svojim položajima sve vreme rata, znači od 24. marta. Mi smo poseli rejone za odbranu pre početka agresije i bili smo tu prisutni. Nismo mogli da napadamo ni snage MUP-a, jer bismo time uništili sami sebe praktično. Odnosno, ako bismo napali Kačanik, napadali bismo i deo vojske, sami sebe, zapravo, napadali, što je apsurd da možemo sami sebe napasti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta kažete o ovome "hiljade lica pobeglo je u obližnje šume i na kraju pešice prešlo granicu sa Makedonijom"?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Koliko je ljudi otišlo, što je i prirodno kad se nalazi vojska u rejonima, kada je tu neposredna blizina granice, kada je očekivati iz Makedonije NATO snage koje su neposredno pored granice, oko 20.000 NATO snaga sa dve mehanizovane brigade, oklopnom

brigadom, znači elitne jedinice su došle tu, ko je taj što bi čekao pored same komunikacije. Najveći deo ljudi ovde zaista se iselio, pre svega od straha od NATO agresije, jer nalazi se pored glavne komunikacije gde se nalazi položaj vojske. Očekivati je da će NATO agresija da nađe položaj, da tuče. Znači ljudi su se plašili i jednostavno odlazili su. Odlazili su ne samo iz Kačanika, nego i iz ostalih mesta. Imamo sela srpska, čista, koja su, koja su otišli u pravcima Srbije ili Makedonije, zavisi gde je ko imao rodbinu. Recimo Nerodimlje, Babuš (Babush), to su većinsko srpsko stanovništvo. Tu praktično niko nije ostao i danas, na žalost, nema nikoga tamo. Ljudi su otišli iz straha, jer očekivati je, pošto su sredstva informisanja objavila da se nalaze NATO snage u Makedoniji pre početka agresije, da su dovedene snage, da je izvršena mobilizacija, da su jedinice posele položaje. Šta je bilo očekivati tim ljudima nego jednostavno iz straha oni koji nisu angažovani da odu iz ovog prostora. Smatram da su ti ljudi uplašeni, verovatno i pre toga i posle toga deo je otišao. Mada Kačanik nikada nije bio potpuno prazan. Uvek je bilo negde 30 do 40 posto stanovnika u samom gradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta možete da kažete ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, samo trenutak. Generale koji je bio etnički sastav Kačanika u to vreme?

SVEDOK JELIĆ: Etnički sastav ... Kačanik je etnički bio, uglavnom, albanski. Najviše je bilo Albanaca, bio je deo Roma, Egipćana i nekoliko procenata Srba. Crnogoraca ne znam koliko je bilo, ali vrlo malo.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u vezi sa ovim da su otišli do Stagova, tu su se ukrkali na vozove kojima su odveženi, kako piše ovde, do makedonske granice. O čemu se tu radi, generale?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Termin "odveženi" podrazumeva da je neko dovezao voz i da ih je vozio tamo ili vozila. U Stagovu ima železnička stanica, tu ima dva voza dnevno koja su sve vreme rata bili na relaciji Kosovo Polje (Fushe Kosove) - Đeneral Janković i ja smatram da je to verovatno greška u terminu, to doveženi. Smatram da su tu ljudi došli, ukrcavali se, ali ne znam zašto bi išli u Stagovo, to je četiri, pet kilometara, kad su mogli i u Kačaniku da uđu u voz. Niko nije branio nikome, nito ometao da odlazi. A niko od

vojske, tvrdim, nikoga nije vozio ni prevezio, jer nije imao ni sredstva ni mogućnosti, jer vojska nema autobuse, nema neka vozila koja su podešena za prevoz putnika, već samo za teret.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle tu su saobraćali redovno vozovi dva puta dnevno ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Dva puta dnevno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... iz Kosova Polja do Đeneral Jankovića.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Veličina voza je bila, otprilike, dva do tri, eventualno četiri vagona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tako redovno saobraćalo i u miru i u ratu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: To je redovna komunikacija i obratno. Do Đeneral Jankovića, ne do Makedonije, nego do Đeneral Jankovića i vraćao se nazad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije bilo saobraćaja preko makedonske granice?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome oni su išli do poslednje stanice u blizini makedonske granice, je l' to Đeneral Janković?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, to je Đeneral Janković. To je, otprilike, negde par stotina metara do granice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali to je redovna železnička stanica.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Redovna železnička stanica i tu je i inače i drumski prelaz i železnički, u blizini neposrednoj jedan do drugog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovom istom paragrafu, potparagrafu (K), sada rimsko III navodi se da su: "13. aprila 1999. godine snage SRJ i Srbije" ... "ili približno tog datuma, snage SRJ i Srbije opkolile selo Slatina i zaseok Vata (Vataj). Nakon što su granatirali selo, pešadija i policija su ušli u selo i pljačkali i palili kuće. U toj akciji je iz vatrenog oružja ubijeno 13 civila. Nakon ovog napada većina stanovnika Slatine pobjegla je u Makedoniju".

Vi ste pokazali na početku, kada ste pokazivali sva ona sela, pokazali ste i to selo Slatinu i zaselek Vata. Da li se to vidi na karti?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. To je ovde. To je ovaj rejon. Ja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je reč o 13. aprilu ili približno tom datumu. Objasnite gde je tu borbeni raspored vaših jedinica ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Upravo to sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... u odnosu na selo, zaselek Vata i selo Slatina?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Evo ga selo Slatina i zaseok Vata. Ovo je borbeni položaj jedne jedinice koja je, praktično, poslala borbeni položaj i tu se nalazila uoči 24. marta. Znači tu je jedinica koja svojim postajanjem, ona nije ulazila u selo, jer ovde bih samo želeo da razjasnim da borbeni raspored jedinica se daje u principu sa tri, za veće jedinica sa četiri tačke. Ako se kaže da jedinica poseda selo, evo uzeću ovde primer, Bičevac (Bicec) - Slatina - Banjica (Baice), to ne znači da vojska uđe u Slatinu, Bičevac i Banjicu, nego najpovoljnije objekte, geografski gledano, taktički gledano komandant te jedinice odabere i posedne ih i utvrđuje se. Što znači da vojska nije došla u selo i u ova sela i zaseoke, već je posela rejon za odbranu. Inače, ovde je veoma karakteristično to da je ova komunikacija od Globočice, to je ova komunikacija, put sa tvrdom podlogom, sa velikim brojem serpentina, pošumljen deo je istovremeno i raskrsnica za Štrpce, odnosno dalje za Prizren. Tu su bili veoma česti napadi na naša motorna vozila koja su se kretala, pre svega logistička, za snabdevanje jedinica. Ovde je karakteristično da je bila i određena komanda moje brigade, 243. Imate znak, mislim simbol ispred vas, vidi se da piše 243. brigada. Evo ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači to je ...

SUDIJA ROBINSON: Ako je bilo granatiranja Slatine od strane neke jedinice vojske, onda bi to bila vaša jedinica?

SVEDOK JELIĆ: Ako bi bilo, ali mi ne možemo granatirati, jer smo mi već tu. Znači ne možemo granatirati sami sebe, jer to je sve na 200, 300, 100 metara. Vidite položaj. Ti su položaji uređeni, znači u inženjerijskom smislu sa svim zaklonima za dugotrajnu borbu. Videćete kasnije zapovest koja je naša, da je to odsudna odbrana.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, dakle da li ste vi napadnuti iz Slatine?

SVEDOK JELIĆ: Nikada mi nismo bili napadani ni iz jednog sela u mojoj zoni odgovornosti brigade. Ne iz sela, ali te terorističke grupe one su u principu napadale sa otvorenih prostora, znači van sela, van zaseoka. Sačekaju, ispale nekoliko rafala, nanesu vam gubitke i pobegnu. Mi samo možemo da pretpostavimo da ako je napad bio u tim delovima, znači u, na ovoj komunikaciji gde smo imali zaista žrtava, da su to bili građani, odnosno stanovnici iz Slatine, Vate, Dubrave, Bićevca, Doganovića. To je nemoguće odrediti, jer vi ne možete da znate ko je. Niste ga uhvatili. Ako je neko nastradao od njih i ako ima dokumenta, onda vi znate odakle je, a inače ne možete znati. Pre svega, zato što na ovom prostoru, rekao sam, da je bila i operisala je njihova 162. brigada, pa je moglo da se desi da iz drugog sela neko bude, ti koji su napadali na to mesto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale ...

SUDIJA ROBINSON: Pokušavam da se prisetim, gospodine Najs: da li je ovde neko svedočio iz Slatine?

TUŽILAC NAJS: Ne mogu sad da se setim, ali dajte mi par minuta, pokušaću da pronađem.

SUDIJA ROBINSON: Pretpostavljam da ste imali svedoka iz tog područja, onda bi to gospodin Milošević izneo pred ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Da, da. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj događaj je na ovakav način kako sam ja citirao opisan u paragrafu 63(K)(III). Dakle u paragrafu onih tačaka svih za koje sam ja optužen. Sad ću vam postaviti pitanje koje vam je maločas postavio gospodin Robinson vezano za drugo mesto. Dakle u ovo vreme, 13. aprila ili oko tog vremena da li je na tom području, znači Slatina i Vata, bilo bilo kakvih drugih snaga osim vaših?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Nikakvih drugih snaga nije bilo tu osim moje vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo policije tu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Policije nije bilo, ona je samo ... Moguće je da je tada prošla, odlazila, pošto ima OUP u Štrpcu, u Kačaniku, u Uroševcu, mogla je samo da prođe komunikacijom. Znači ona nije tu bitisala, nije boravila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na tom prostoru, dakle koji pokriva vaš borbeni raspored, po ovome šta kažete nije ni bila nikakva policija ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Nije i nikada i principijelno, gospodine Miloševiću, vojska ne može biti ni bilo ko drugi u borbenom položaju jedinice. To može biti samo vojska, jer svako mešanje u borbenom rasporedu jedinica može imati kobne posledice zbog raznoraznih grešaka, da ne kažem namera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači policije nije bilo u vašem borbenom rasporedu?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to vreme, 13. april ili oko tog vremena u tom borbenom rasporedu na prostoru koji se pominje u ovoj tački 63(K)(III) osim vašeg borbenog rasporeda, znači naše vojske, nije bilo nikakvih drugih jedinica?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Nikakvih drugih jedinica, nikakvih neregularnih jedinica i sve jedinice koje su bile, koje su označene ovde, bile su pod mojom komandom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A oni ovde kažu da ste vi oko 13. aprila, znači granatirali selo, da ste ušli u selo s policijom i palili i pljačkali kuće i kaže da je ubijeno 13 civila, a onda su, kaže, stanovnici Slatine i Vate pobjegli u Makedoniju.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Moguće da su njihovi, ovi koji su poginuli stanovnici, koji su stalno atakovali i napadali borbene položaje, da ih je zaista toliko bilo u sumarnom izveštaju, nekom posle kad je postavljen i da je termin dat kako je dat. Čim se kaže približno, ne verujem da neko ne zna kad mu je neko umro ili poginuo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ubičajeno je u ovom njihovom pravu da se kaže "13. ili približno" i to uvek kažu, oni uvek definišu vreme, datum ili oko datuma ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Dobro, ja to malo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne samo ovde, nego uopšte u načinu na koji oni definišu vreme.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Vojska nije ulazila ni u sela da bi nekoga ili da bi uopšte izvodila borbena dejstva u selima. Svaka jedinica, kad prilikom prevoženja, kao što sam govorio, od Štimlja preko Dulja, tako i ovde pri pokretu imala je jedinicu za svoje obezbeđenje i svaki napad na kolonu je uzvraćan vatrom. Ne može se, ako ide logistika, da u tim vozilima bude više od dva do tri čoveka. Znači oni su praktično osuđeni na smrt. Zato ispred njih i iza njih uvek ide motorno vozilo sa obezbeđenjem, odnosno da li je to "BRDM" ili "Praga", koje je brzopходно, brzopokretno i ako treba, ono vrši intervenciju od tamo gde je otvorena vatra, odnosno iz pravca odakle se gađa. I moguće je da su te žrtve ukupno bile tu za vreme od ova tri, četiri meseca, koliko je trajala NATO agresija i pre toga. Na žalost, ovde ne vidim da iko pominje decu Kodže (Koxhe). Ja sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ne pominje, ne razumem?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Decu porodice Kodža. To je porodica gde je baš bukvalno bila komanda brigade, gde su petoro dece poginuli od NATO agresije, od kasetnih bombi. Govori se ovde o ljudima koji su bili u najboljem dobu, između 20 i 30 godina, civili, a ne govori se o deci gde je najstarije imalo 12 godina. To možete proveriti preko MUP-a Uroševac i u ovom trenutku da pitate kako je toj porodici. Nigde se ne pominju, na žalost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, kad poginu od NATO bombardovanja ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... toje sve to ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, pokušavam da otkrijem da li ste vi upravo dali objašnjenje za paragraf (III) kada ste rekli da je možda došlo do napada na logistički transport i da bi vaša jedinica uzvratila vatru i da je moguće da u takvim okolnostima tokom tri do četiri meseca, da su možda neki ljudi poginuli. Hoćete da kažete da je to možda objašnjenje za optužbu sadržanu

u paragrafu 63(K)(III), gde se kaže da je pucano u civile i da su oni ubijeni u području Slatine približno 13. aprila 1999. godine?

SVEDOK JELIĆ: Upravo objašnjenje koje sam dao, mislim da sam vas razumeo da je to tako, da nije tu izvođena nikakva operacija, jer nije imalo ni potrebe obzirom da se jedinica nalazi na položaju. Ponavljam, nigde se nije išlo na selo da se vrši, da se izvode borbena dejstva i da se uzvraća vatrom, jer ni teroristi nisu gađali iz kuća, jer bi time bili otkriveni i verovatno bi imalo žrtava po civile, nego su gađali ... U stvari, napadali uvek između sela u rejonima koja nisu bila ničim markantna. Otvori se vatra i par rafala i pobegne se, a onda jedinica za intervenciju koliko može uzvratiti tu vatru. E sada, ukoliko je negde neko bio u tom, hajde da kažemo, bliže objektu, nama, jedinica za intervenciju je sigurno uništila, odnosno likvidirala. Ovo govorim o jedinicama za intervenciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo jedna, jedna ovde ... Jedno preciziranje je neophodno. Gospodin Robinson je pomenuo reč "civili". Da li ste vi, kad kažete da je u tim napadima na vas neko mogao poginuti, jer ste uzvraćali vatru, mislili na civile ili na pripadnike UČK?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Ja sam, pre svega, profesionalac, ja kad kažem diverzantsko-terorističke grupe, smatram da su to ljudi obučeni ili priučeni, da imaju naoružanje kod sebe, eksploziv i da se bave nečasnim radnjama. Znači ubijaju ljude. Civile, taman posla da neko u civile puca. Ne verujem da je tu mogao iko, iko da bude organizovano da puca u civile, da je nešto uradio. Ne isključujem pojedinačno. Moguće negde ... To je uvek moguće, jer na nekoliko hiljada ljudi, ako je negde neko učinio neko krivično delo, on je sigurno i dalje procesuiran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi nemate pred sobom ovaj prilog (L). A ja imam pred sobom prilog (L) gde su lica ubijena, kako piše, u Kačaniku, čija su imena poznata, od marta do maja 1999. godine. Ako bi bio neko ljubazan da da generalu Jeliću, imam ovde još jedan primerak ... Evo, pogledajte ovde u donjem delu strane. To su lica ubijena, kako ovde kaže, u Kačaniku. Slatina 13. aprila 1999. godine. Da li vidite to?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da, vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu je rečeno da je to 13 civila. Da li vi dozvoljavate mogućnost da su vaše snage ubile tih 13 civila i da su to civili?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Više nego sigurno da ovo nisu civili. Sudeći ovako letimično, po dobima, skoro da samo jedno vidim da ja maloletno, da su otprilike srednje dobi i da su najverovatnije bili naoružani, a to je tri meseca ... Oni mogu da kažu 24. marta ili približno 13. aprila ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 13. aprila, da.

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: ... ali je verovatno da su to pripadnici ove brigade o kojoj ja govorim i da su tu poginuli. I ja moram ovde da potenciram i to, možda je verovatno neko do sada i to izneo, da mi nismo ispred sebe imali neprijatelja koji je nosio neku uniformu, da je bio ozvaničen, označen, nego to su ljudi koji su imali naoružanje. Kad ih opkolite, preti im uništenje. Oni bace oružje, presvlače deo uniforme, obično su stavili samo ambleme i idu sa ženama i decom ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Znači, to su ,praktično ... Nit' je civil, nit' je vojnik ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, uz pomoć sudije Kvona mi smo saznali da ste vi pozvali Sejdi Lamija (Sejdi Lami).

TUŽILAC NAJS: Sejdi Lami je bio glavni svedok i mislim da ćete da pronađete mnoge druge svedoke koji govore o tom mestu u određenoj meri. Možda i K-5. Časni Sude, gledam i u sat. Ne znam da li imamo vremena da se brzo pozabavimo nekim logističkim stvarima.

SUDIJA ROBINSON: Da.

TUŽILAC NAJS: Ukoliko želite da se govori o logistici, da li mogu da zamolim da ipak za to vreme svedok bude van sudnice, u zavisnosti od toga da li ćemo da radimo sutra ili ne.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nećemo da govorimo o logističkim pitanjima pred ovim svedokom. Generale, vi možete sada da se povučete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da završim sa ovim šta je pred generalom. Dakle da li mogu još samo jedno pitanje da postavim, u vezi sa ovim popisom.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle sami ste rekli, godine su, srednje godine uglavnom i mlađe, a šta je pol? Sve su muškarci?

SVEDOK JELIĆ – ODGOVOR: Da. Upravo sve su muškarci, bar na ovoj listi kako stoji ovde, što je simptomatično. U tim najboljim godinama muškarci, civili, ginu. To je najverovatnije da su bili pripadnici ove brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale.

SUDIJA ROBINSON: Zašto ste rekli da najverovatnije nisu bili civili?

SVEDOK JELIĆ: Zato što, gospodine predsedavajući, civila, odnosno vojnika mi nijednog nismo našli za vreme 1998. i 1999. godine na prostoru koji drži moja brigada. Sve su to, koji su imali oružje kod sebe, oni su civili. On nosi oružje i on je kao civil. On po pravilu međunarodnog prava čim je uzeo pušku, on je vojnik. Međutim kad je baci u grm, on je civil i vi sada ne znate da li je on civil ili vojnik, a puca na vas, u stvari. Prema tome čim puca, on je neprijatelj i on je vojnik. Verovatno organizovan na određeni način i od određenih institucija, jer ovo nije bio front. Nismo imali frontovsku borbu, nismo imali granicu razgraničenja, nego na teritoriji ... To se, u stvari, pojavljuju kao bande koje otvaraju vatru nazivajući sebe vojskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, ovde inače nigde nema nijedan pripadnik UČK da je poginuo po ovim popisima. Sve su poginuli civili. Sve su muškarci ...

SUDIJA ROBINSON: Zaustavićemo se ovde za danas, gospodine Miloševiću. Generale, možete da izađete iz sudnice. Gotovi ste za danas.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mislim da se postavlja pitanje da li da se vratimo na sledećeg svedoka ili da nastavimo sa ovim. Imali smo razmenu informacija sa Beogradom, sa našom kancelarijom i poslednje informacije od pre nekih pola sata takve su da je obećano da će original i kopija da budu predati kancelariji u Beogradu za jedno pola sata. Ali često kad se kaže pola sata to bude i više. Ako dokumenti zaista stignu u tom razmaku, onda bi bilo moguće da se to poštom pošalje ovde. Verovatno ne na drugi način. Zapravo neko će morati da ih lično prenese. To je nekih 200 strana. Koliko sam shvatio, ja bih prvi put mogao da ih vidim danas uveče. Verovatno kasno večeras i zatim bih morao da imam pomoć od ljudi koji govore jezik, da mi se pruže objašnjenja i da se prevedu za mene delovi dokumenta ili za ljude u kancelariji koji ne govore jezik, a da bismo mogli s tim da se pozabavimo sutra ujutro.

SUDIJA ROBINSON: Kad mislite da svedok može ponovo da se pozove nazad?

TUŽILAC NAJS: To je dosta teško, jer problem je sa tako značajnim dokumentima kada nismo u prilici da ih dobijemo unapred. Što se tiče troškova za instituciju, ja mislim da će ovaj dokument morati da se posebnom službom u svakom slučaju prebaci ovmao, bilo danas, bilo sutra. Dakle o tome ne moramo da brinemo, jer će da se da dozvola za takve troškove, pretpostavljam. Međutim, na Pretresnom veću je da odluči. Logika može da bude takva da zaključimo da treba da se završi sa ovim svedokom, a onda da se pripremi ovaj dokument za iduću nadelju.

SUDIJA ROBINSON: Da, ja mislim ...

(Pretresno veće se konsultuje)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson

SUDIJA ROBINSON: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas da imate u vidu da sa ogromnim naporom cele ove nedelje radim. Ako nema nameru gospodin Najns da sutra poziva svedoka koga treba unakrsno da ispita, onda nema nikakvog smisla da se sutra radi. Vi ste uostalom odlučili da se sutra radi samo zbog ovog

svedoka koga je on zadržao. Ako će ga on zvati tek iduće nedelje, onda je besmisleno sutra da se radi.

SUDIJA ROBINSON: Da, mislim da ste u pravu. U tom slučaju mi ćemo da završimo sa radom do utorka iduće nedelje.

TUŽILAC NAJS: Dobra vest je zapravo da kada se izda nalog Suda za prezentaciju nekog dokumenta, izgleda da je to efikasan način da se to postigne bez intervencije te komisije, tog komiteta ili tako nečega.

SUDIJA ROBINSON: Drago mi je da Pretresno veće ima takav uticaj, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Svakako imate ovlašćenja.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Sada ćemo da zaključimo sednicu do utorka iduće nedelje u 9.00.

Fond za humanitarno pravo